

රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු

සමස්ත උපතනීන්

අඛණ්ඩව පවත්නා විශාල අයවැය හිඟය අඩුකර ගැනීමේ ප්‍රයත්නයක් පිළිබිඹු කරමින් 1992 වර්ෂයෙහි අයවැය තත්ත්වය 1991 වර්ෂයට වඩා සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් පෙන්නුම් කරන ලදී. ආදායම්/දළ දේශීය නිෂ්පාදිත අනුපාතය 1991 දී පැවති සියයට 20.4 සිට 1992 දී සියයට 20.3 දක්වා පහත වැටීම තුළින් සමස්ත ආදායම රැස්කිරීමේ ප්‍රයත්නය සුළුවශයෙන් දුර්වල කරනු ලැබූව ද සියයට 22.5 සිට සියයට 21.0 දක්වා වර්තන වියදම්/දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය අනුපාතය පහත වැටීම, වර්තන ගිණුමේ හිඟය පෙර වර්ෂයේ පැවති සියයට 2.0 සිට 1992 දී සියයට 0.6 දක්වා අඩු කිරීමට උපකාරී විය. තවද රජයේ ආයෝජන දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1991 දී පැවති සියයට 8.7 සිට 1992 දී සියයට 8.0 දක්වා පහත වැටීමත්, පෞද්ගලිකරණ වැඩපිළිවෙලින් ලද ඉහළ ආදායමක් නිසා රජයේ සමස්ත වියදම්/දළ දේශීය නිෂ්පාදිත අනුපාතය පෙර වර්ෂයේ පැවති සියයට 32.1 සිට 1992 දී සියයට 27.8 දක්වා වූ අඩුමටමක පවත්වා ගැනීමට හැකිවිය. මේ අනුව 1992 වර්ෂයේ අයවැය කටයුතු නිසා සමස්ත අයවැය හිඟය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් 1991 වූ සියයට 11.6 සිට 1992 දී සියයට 7.4 දක්වා පහත වැටුණි. මෙය සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව පවත්වාගැනීම සඳහා වන ප්‍රධාන සාධකයකි.

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස දේශීය ණය ගැනීම් සියයට 3.7 දක්වා ප්‍රතිශතක 1 කින් පහත වැටීමත්, එම ණය ගැනීම් බැංකු නොවන අංශයට පමණක් සීමා කිරීමට හැකි වීමත් 1992 වර්ෂයෙහි රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු වල වූ යහපත් ලක්ෂණයක් විය. දේශීය ණය ගැනීම් අවශ්‍යතාවයන් පහත වැටීම, වර්ෂය තුළ විවට වෙළෙඳ පොල කටයුතු මගින් භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හිමිකම අඩු කිරීම සඳහා ද ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට උපකාරී විය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවට වෙළෙඳ පොල කටයුතු සමග 1992 වර්ෂයෙහි රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු, බැංකු අංශයෙන් රජය ලබා ගන්නා ලද ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,321 කින් (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 0.5) අඩුකර ගැනීමට උපකාරී විය.

අයවැය තත්ත්වය

1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 86,118 ක් වූ රජයේ ආදායම 1991 ට වඩා සියයට 13 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. කෙසේ වුවද, සමස්ත ආදායමේ වර්ධනය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ නාමික වර්ධනයට වඩා මන්දගාමී වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ආදායම්/දළ දේශීය නිෂ්පාදිත අනුපාතය 1991 දී පැවති සියයට 20.4 සිට 1992 දී සියයට 20.3 දක්වා අඩු විය. ආරක්ෂක බද්ද පැනවීම, නිෂ්පාදන බදු පුළුල් කිරීම, ආදායම් බදු සහ ආනයන මත පිරිවැටුම් බදු ආදායම් වැඩිකිරීම මගින් අතිරේක ආදායම් රැස්කිරීම සඳහා පරිශ්‍රමයන් දරා තිබියදීත් බදු ආදායම්/දළ දේශීය නිෂ්පාදිත අනුපාතය 1991 දී සියයට 18.3 සිට 1992 දී සියයට 18.1 දක්වා පහත වැටුණි. දුම්කොළ මත නිෂ්පාදන බදු කියුණු ලෙස පහත වැටීම, නිෂ්පාදන මත වූ පිරිවැටුම් බදුවල අසතුටුදායක වර්ධනය සහ අපනයන බදු තවදුරටත් පහත වැටීම මෙම තත්ත්වයට බලපෑ ප්‍රධාන හේතූන් විය.

මේ අතර රුපියල් දශලක්ෂ 88,726 ක්වූ වර්තන වියදම, 1991 දී පැවති සියයට 17ක ඉහළ නැගීම හා සසඳන විට 1992 දී සියයට 6 ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි. ඒ අනුව වර්තන වියදම්/දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අනුපාතය සියයට 22.5 සිට සියයට 21.0 දක්වා පහත වැටුණි. ආරක්ෂක වියදම් රුපියල් දශලක්ෂ 17,866 දක්වා ඉහළ නැග තිබියදීත් (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 4.2) රුපියල් දශලක්ෂ 39,135 ක් වූ භාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගැනීමේ සම්පූර්ණ වර්තන වියදම පෙර වර්ෂයේ සියයට 19 කින් ඉහළ යාම හා සසඳන විට 1992 දී වාර්තා වූයේ සියයට 9 ක වර්ධනයක් පමණි. ඒ අනුව, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සමානුපාතිකව මෙම වියදම 1991 දී සියයට 9.6 සිට 1992 දී සියයට 9.2 දක්වා පහත වැටුණි. තවද විශ්‍රාම වැටුප් සහ සරණාගතයන් සඳහා වූ වියදම් අඩුවීම නිසා පැවරුම් ගෙවීම් 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 25,835 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 24,308 දක්වා

අඩුවිය. ඒ අනුව දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සම්බන්ධව මුළු වර්තන පැවරුම් 1991 දී සියයට 7 සිට 1992 දී සියයට 5.7 දක්වා අඩුවිය.

වර්තන වියදම් සම්බන්ධයෙන් පැවති වාසිදයක උපතකින් අවධාරනය කරමින් අයවැය ලේඛනයේ වර්තන ගිණුම් කටයුතු පෙර වර්ෂයේ හිගය වූ රුපියල් දශලක්ෂ 7,577 හා සසඳන විට (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 2) 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 2,608 ක්වූ (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 0.6) සැලකිය යුතු තරමේ අඩු හිගයක් පෙන්නුම් කරන ලදී. මේ අතර රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්ට දුන් ණය ද ඇතුළත්ව රුපියල් දශලක්ෂ 34,027 ක් වූ ප්‍රාග්ධන වියදම 1991 වර්ෂයට වඩා සියයට 4 ක වර්ධනයක් සනිටුහන් කළේය. එසේ වුවද රාජ්‍ය ආයෝජන/දළ දේශීය නිෂ්පාදිත අනුපාතය සියයට 8.7 සිට 1992 දී සියයට 8.0 දක්වා පහත බැස්සේය. මේ අතර, පෞද්ගලීකරණ වැඩසටහනින් ලද ඉහළ ලැබීම් හා රාජ්‍ය සංස්ථා විසින් ලබාගත් ණය රජය වෙත ආපසු ගෙවීම වැඩි වීමත් මුළු වියදම් සහ ශුද්ධ ණයදීම 1991 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 32.1 සිට 1992 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 27.8 දක්වා අඩුකර ගැනීමට උපකාරක විය.

1992 දී රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු වල ප්‍රතිඵල වශයෙන් සමස්ත අයවැය හිගය (දීමනාවලට පෙර) 1991 දී වාර්තා ගත හිගය වූ රුපියල් දශලක්ෂ 43,348 ට වඩා (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 11.6) සැලකිය යුතු අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 31,509 ක් (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 7.4) විය. රුපියල් දශලක්ෂ 8,280 ක විදේශ දීමනා ප්‍රයෝජනයට ගැනීමත් සමඟ (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 2.01) අයවැය හිගය (දීමනාවලට පසු) 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 35,478 සිට (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 9.5) 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 23,229 ක් (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 5.4) දක්වා පහත වැටුණේය. මේ අතර, අයවැය කටයුතු සඳහා ශුද්ධ විදේශ ණය උපයෝජනය රුපියල් දශලක්ෂ 19,329 සිට (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 5.2) රුපියල් දශලක්ෂ 7,984 ක් දක්වා (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 1.9) අඩු වූයේ 1992 දී වැඩසටහන් ණය ප්‍රමාණය අඩුවීම හේතුවෙනි. එසේ වුවද වර්තන ගිණුම් කටයුතුවල වර්ධනය සමඟ පෞද්ගලීකරණ කටයුතු වලින් ලද ඉහළ ඉපැයීම් නිසා ශුද්ධ ණය දීම හා ප්‍රාග්ධන වියදම් අඩුවීම හේතුවෙන් 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 16,148 (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 4.3) හා සසඳන විට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 15,246 ක් (දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 3.6) දක්වා දේශීය ණය ප්‍රමාණය පාලනය කරගැනීමට රජයට හැකිවිය. තවද, බැංකු අංශයේ සම්පත් උපයෝජනය කිරීමෙන් වැලකීමේ ස්ථිර ප්‍රතිපත්තිය නිසා විශේෂයෙන්ම දේශීය ණය ගැනීම් සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ බැංකු නොවන අංශයෙන් ලබාගැනීමට හැකිවිය. 1988 - 1992 කාල සීමාව තුළ රජයේ අයවැය කටයුතුවල සාරාංශය 1.50 සටහනේ දක්වා ඇත.

ආදායම

1991 දී සියයට 12 ක වර්ධනය හා සසඳන විට 1992 දී රජයේ ආදායම සියයට 13 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 86,118 ක් විය. රුපියල් දශලක්ෂ 76,692 ක්වූ බදු ආදායම, මුළු ආදායමින් සියයට 89 ක් වූ අතර එය පෙර වර්ෂයට බොහෝසෙයින් සමාන මට්ටමක පැවතුණි. වර්ෂය තුළදී තවදුරටත් විස්තාපනය වූ දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත පැනවූ දේශීය බදු මුළු බදු ආදායමින් සියයට 51 ක් ලබාදුන් අතර 1991 දී මෙම කොටස සියයට 47 ක් විය. 1992 දී ආරක්ෂක බද්ද පැනවීම හා නිෂ්පාදන බදු යටතට ගැනෙන නිෂ්පාදන භාණ්ඩ ආවරනය පුළුල් කිරීම නිසා මෙම ආදායම් මූලාශ්‍රයේ වැදගත්කම වැඩිවිය. මේ අතර ආනයන බදු මගින් ලබා ගත් ආදායම 1991 පැවති පරිදීම මුළු ආදායමින් සියයට 27 ක් ලබාදුනි. මෑත වර්ෂවලදී දක්නට ලැබුණු අඩුවීමේ ප්‍රචතකාව තහවුරු කරමින් අපනයන බදු ආදායමේ කොටස 1992 දී මුළු බදු ආදායමින් සියයට 1.1 දක්වා තවදුරටත් පහත වැටුණි. බදු අනුප්‍රමාණයන් අඩුකර කිබියදීත් ආදායම් බදු වලට හිමි කොටස 1991 දී සියයට 14.3 සිට 1992 දී සියයට 15.1 දක්වා වැඩිවිය.

1.50 සංඛ්‍යා සටහන

රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳ සම්පිණ්ඩනය

රුපියල් දශලක්ෂ

ශීර්ෂය	1988	1989	1990	1991	1992	1992	1993
					අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු	තාවකා ලික	අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු
මුළු ආදායම සහ දීමනා	48337	60386	74661	84049	93719	94398	110927
මුළු ආදායම	41749	53979	67964	76179	84999	86118	101977
බදු ආදායම	35946	47513	61206	68157	76591	76692	94377
බදු - නොවන ආදායම	5803	6466	6758	8022	8408	9425	7600
දීමනා	6588	6407	6697	7870	8720	8280	8950
වියදම් සහ ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණය දීම	76532	82164	99814	119527	124010	117627	141916
වර්තන	46132	56884	71771	83756	84327	88726	97437
ප්‍රාග්ධන	22878	20750	19161	25968	34475	28540	37271
ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණයදීම	7522	4530	882	9803	5208	361	7209
වර්තන හිඟුම් අතිරික්තය/හිඟය(-)	-4383	-2905	-3807	-7577	672	-2608	4540
අයවැය හිඟය (දීමනාවලට පෙර)	-34783	-28185	-31850	-43348	-39011	-31509	-39939
අයවැය හිඟය (දීමනා වලට පසු)	-28195	-21778	-25153	35478	-30291	-23229	-30989
පියවීම	28193	21777	25,153	35,478	30290	23230	30989
විදේශීය ණය ගැනීම්	7128	5926	11644	19329	20793	7984	19489
දේශීය ණය ගැනීම්	21065	12373	16,986	16,148	9497	15246	11500
වෙළඳ පොල-නොවන	1685	1822	3538	1667	0	1857	0
වෙළඳ පොල	19380	10551	13,448	14,481	9497	13389	11500
බැංකු-නොවන	10,178	11,084	13,190	14,447	9497	15710	13000
බැංකු	9202	-533	258	34	0	-2321	-1500
වැඩිවීම්(+)/අඩු වීම්(-) හිඟ මුදල්	0	3478	-3478	0	0	0	0

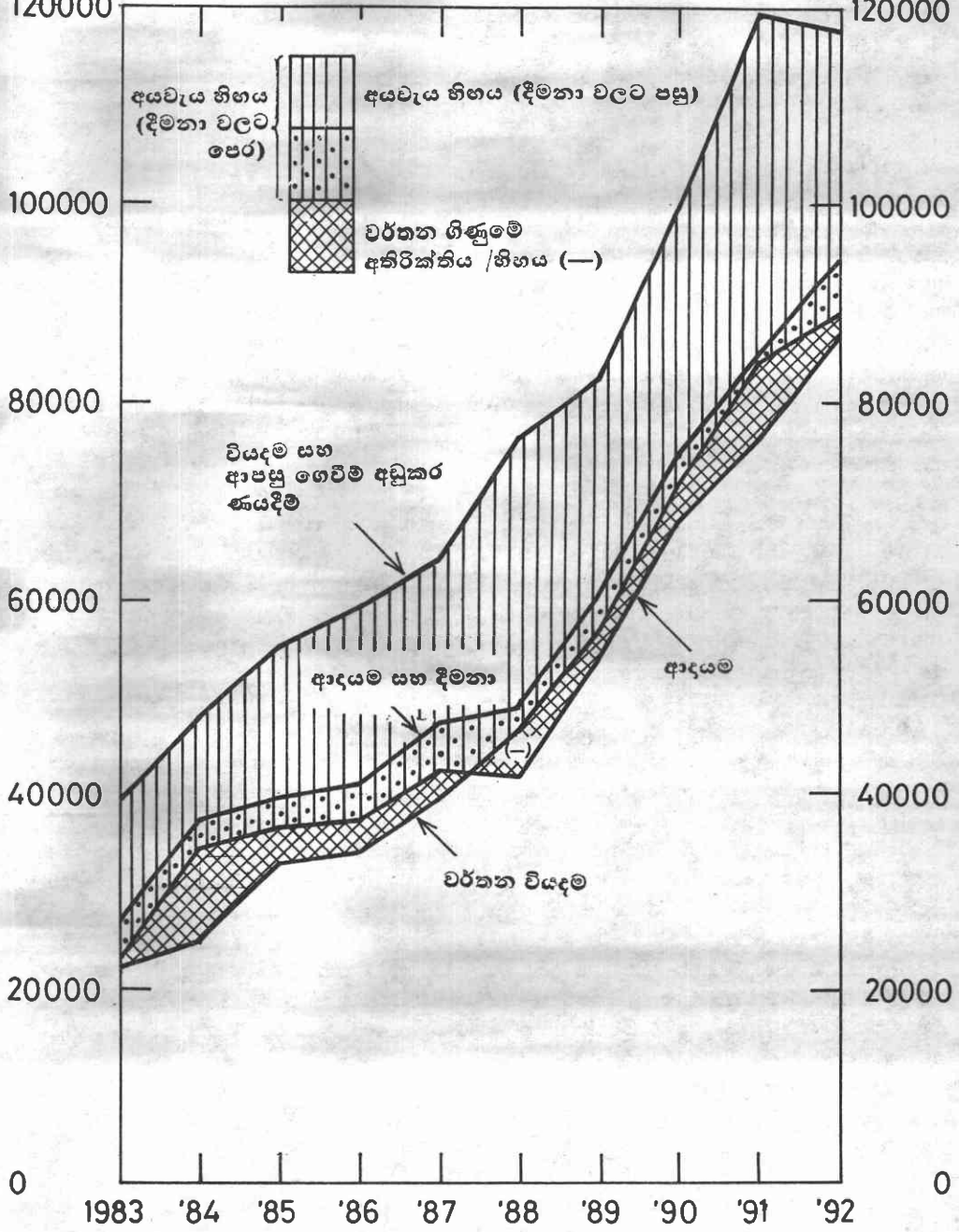
දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන්

මුළු ආදායම සහ දීමනා	21.8	24.0	23.2	22.6	21.2	22.3	22.4
මුළු ආදායම	18.8	21.4	21.1	20.4	19.2	20.3	20.6
බදු ආදායම	16.2	18.9	19.0	18.3	17.3	18.1	19.1
බදු නොවන ආදායම්	2.6	2.6	2.1	2.2	1.9	2.2	1.5
දීමනා	3.0	2.5	2.1	2.1	2.0	2.0	1.8
වියදම් සහ ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණය දීම	34.5	32.6	31.0	32.1	28.0	27.8	28.7
වර්තන	20.8	22.6	22.3	22.5	19.0	21.0	19.7
ප්‍රාග්ධන	10.3	8.2	6.0	7.0	7.8	6.7	7.5
ආපසු ගෙවීම් අඩුකළ පසු ණයදීම	3.4	1.8	2.8	2.6	1.2	0.1	1.5
වර්තන හිඟුම් අතිරික්තය/හිඟය(-)	-2.0	-1.2	-1.2	-2.0	0.2	-0.6	0.9
අයවැය හිඟය (දීමනාවලට පෙර)	-15.7	-11.2	-9.9	-11.6	-8.8	-7.4	-8.1
අයවැය හිඟය (දීමනා වලට පසු)	-12.7	-8.6	-7.8	-9.5	-6.8	-5.5	-6.3
පියවීම	12.7	8.6	7.8	9.5	6.8	5.5	6.3
විදේශීය ණය ගැනීම්	3.2	2.4	3.6	5.2	4.7	1.9	3.9
දේශීය ණය ගැනීම්	9.5	4.9	5.2	4.3	2.1	3.6	2.3
වෙළඳ පොල නොවන	0.8	0.7	1.1	0.3	0.0	0.4	0.0
වෙළඳපොල	8.7	4.2	4.1	4.0	2.1	3.2	2.3
බැංකු-නොවන	4.6	4.4	4.1	4.0	2.1	3.7	2.6
බැංකු	4.2	-0.2	0.1	0.0	0.0	-0.5	-0.3
වැඩිවීම්(+)/අඩු වීම්(-) හිඟ මුදල්	0.0	1.4	-1.1	0.0	0.0	0.0	0.0

රාජ්‍ය මූල්‍ය උපනතින්

රුපියල් දශ ලක්ෂ 120000

රුපියල් දශ ලක්ෂ 120000

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

පෙර වර්ෂයට වඩා සියයට 17 කින් වැඩි වූ බදු නොවන ආදායම් රුපියල් දශලක්ෂ 9,425 ක් විය. 1991 පැවති සියයට 33 හා සසඳන විට 1992 දී බදු නොවන ආදායමින් සියයට 38 ක් වූ පොළී ආදායම සියයට 35 කින් ඉහළ නැගුණි. එසේම 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 1,150 ක් වූ මහ බැංකු ලාභ මාරුකිරීම් රුපියල් දශලක්ෂ 650 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි. මේ අතර කාර්මික නොවන විකුණුම් ආදායම්, පරිපාලන ගාස්තු හා පාලන ගාස්තු සියයට 53 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරමින් බදු නොවන ආදායමින් සියයට 27 කට දායක විය.

බදු ආදායම

පෙර වර්ෂයේ පැවති සියයට 12 ක වර්ධනය හා සසඳන විට 1992 දී සියයට 21ක කියුණු වැඩිවීමක් වාර්තා කළ ප්‍රධාන වශයෙන් පිරිවැටුම් බදු, සුරාබදු සහ ආරක්ෂක බදු වලින් සමන්විතවූ දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත පැනවූ බදු ආදායම රුපියල් දශ ලක්ෂ 38,759 ක් විය. 1992 ජනවාරි මාසයේදී සියයට 1ක ආරක්ෂක බද්ද පැනවීම හා මැයි මාසයේදී එම අනුපාතය සියයට 3 දක්වා වැඩිකිරීම වර්ෂය තුළදී අතිරේක ආදායම් වැඩිකර ගැනීමට උපකාරක විය. නිෂ්පාදකයන්ගේ පිරිවැටුම, ආනයන කරුවන්, බැංකු, රක්ෂණ හා වෙනත් සේවා මත පැනවූ ආරක්ෂක බද්ද මගින් රුපියල් දශලක්ෂ 3,744 ක් හෝ 1992 දී දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත පැනවූ බදුවලින් සියයට 10 කට ආසන්න ආදායමක් රැස්කරගත හැකිවිය.

ආනයන මත පිරිවැටුම් බදු කියුණු ලෙස ඉහළ යාම හේතුවෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 24,379 ක් වූ පිරිවැටුම් බදු වලින් ලැබුණු ආදායම 1992 දී සියයට 14 ක වර්ධනයක් සනිටුහන් කළේය. එසේ වුවද, නිෂ්පාදකයන් මත පිරිවැටුම් බදු වලින් රැස්කරගත් රුපියල් දශලක්ෂ 8,233ක් වූ ආදායම, 1991 පැවති සියයට 28 ක කියුණු වර්ධනය හා සසඳන විට 1992 දී පෙන්නුම් කළේ සියයට 4 ක ආන්තික වර්ධනයක් පමණි. නිෂ්පාදන පිරිවැටුම් බදු වල උද්ඝාත ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා ආහාර, බීම වර්ග හා දුම්කොළ යන උප ශීර්ෂ වලින් රැස්කරගත් බදු විශාල වශයෙන් අඩුවීම හේතු වූ අතර මෙම බදු ශීර්ෂ වලින් වාර්තාගත වූයේ 1991 ට වඩා සියයට 2 ක වැඩිවීමක් පමණි. සමස්ත ආනයන සියයට 14 ක වර්ධන මට්ටමක තබාගනිමින් හා ඉහළ ආනයන බදු ආදායමක් රැස්කර ගනිමින් ආනයන මත පිරිවැටුම් බදු ආදායම 1991 ට වඩා සියයට 20 ක වර්ධනයක් පෙන්නුමින් රුපියල් දශලක්ෂ 12,600 ක් විය. 1992 නොවැම්බර් මාසයේදී සම්මත පිරිවැටුම් බදු අනුපාතය සියයට 15 සිට සියයට 20 දක්වා වැඩිකිරීම, විමසුමට ලක්වන වර්ෂය තුළදී මෙම මූලාශ්‍රයෙන් ලද ආදායම වැඩිදියුණු කිරීමට දායක විය. මේ අතර 1992 මැයි මාසයේදී කාණ්ඩ භතරකින් යුත් අනුපාත හඳුන්වාදීම මගින් වඩාත් තාර්කික කරනු ලැබූ පිරිවැටුම් බදු ව්‍යුහය 1992 නොවැම්බරයේදී සියයට 15 අනුප්‍රමාණ කීරුව අවලංගු කිරීම මගින් තවදුරටත් ලිහිල් කරන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වඩාත් අත්‍යාවශ්‍ය අයිතමයන් සියයට 5 සහ සියයට 10 අනුප්‍රමාණ කීරු යටතේ වර්ගීකරණය කළ අතර අත්‍යාවශ්‍ය නොවන අයිතමයන්, එනම් මත්පැන්, දුම්කොළ, බීම වර්ග, පෙට්‍රල් සහ කල් පවත්නා පාරිභෝගික භාණ්ඩ සියයට 20 අනුප්‍රමාණ කීරුව යටතට ගන්නා ලදී.

මේ අතර බැංකු මත පිරිවැටුම් බදු අනුපාතය සියයට 3 සිට සියයට 2 දක්වා අඩුකර තිබියදීත්, නිෂ්පාදන නොවන කටයුතු සඳහා වූ බදු ආදායම 1992 දී සියයට 19 ක කියුණු වැඩිවීමක් සලකුණු කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 3,546 ක් විය. විදුලි සංදේශ සේවා මත පිරිවැටුම් බදු අනුපාතයන් සියයට 10 සිට සියයට 20 දක්වා වෙනස් කිරීමත් වරාය හා විදුලිය සේවාවන්හි ආදායම් රැස්කර ගැනීම වර්ධනය වීමත් මීට හේතුවිය.

සිගරට් සහ දුම්කොළ බදුවල ලැබීම් පහළ මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 10,583 ක් වූ නිෂ්පාදන ආදායම වර්ධනය නොවූ බවක් නිරූපනය කළේය. 1992 පෙබරවාරි මස සිගරට් මත පැනවූ බදු ශත 0.10 කින් හා මක්කෝබර් මාසයේදී තවදුරටත් ශත 0.50 කින් වැඩිකර තිබියදීත් මෙම මූලාශ්‍රයෙන් ලැබුණු ආදායම සියයට 19 කින් පහත වැටුණ අතර විකුණුම් ප්‍රමාණයේ අඩුවීමත් 1992 දී අඛණ්ඩව පැවතුනු නියඟය නිසා සැකසූ දුම්කොළ නිෂ්පාදන හිඟවීමත් මෙම අඩුවීමට බලපෑ සාධකයන්ය. මේ අතර

1992 පෙබරවාරි මාසයේදී මත්පැන් බෝතලයක් රුපියල් 5 කින් හා 1992 ජූලි මාසයේදී තවදුරටත් බෝතලයක් රුපියල් 7 කින් සුරාබදු අනුපාත ප්‍රතිශෝධන නිරූපනය කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 3803 ක්වූ සුරාබදු ආදායම පෙර වර්ෂයට වඩා සියයට 22 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. එපමනක් නොව 1992 පෙබරවාරි සිට නිෂ්පාදන බදු (විශේෂ විධිවිධාන) පනත යටතේ සිසිල් බීම, සිමෙන්ති, ටයර සහ ටියුබ්, විදුලි උපකරන ආදී නිෂ්පාදන ඇතුළත් කොට බදු ආවරනය පුළුල් කිරීමත් සමඟ, 1992 දී මෙම මූලාශ්‍රයෙන් ලැබුණු ආදායම දෙගුණයකටත් වඩා වැඩිවී රුපියල් දශලක්ෂ 1,225 ක් විය.

පෙර වර්ෂයේදී මෙන් ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාම මත පදනම් වූ ආනයන හා අපනයන බදු ආදායම, 1992 දී රැස්කරගත් සම්පූර්ණ බදු ආදායමින් 1/3 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ලබාදෙන ලදී. කීරු හතරේ කීරුබදු ව්‍යුහය සම්පූර්ණ වර්ෂය තුළ බලපැවැත් සමඟ 1992 දී රැස්කරගත් රුපියල් දශලක්ෂ 20,721 ක් වූ ආනයන බදු 1991 ට වඩා සියයට 11ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. එසේම කීරු හතරේ කීරුබදු ලේඛනය සංශෝධනය කිරීම හා කිරිඟු සහ වෙනත් නිෂ්පාදන රාශියකට කීරු බදු ප්‍රතිදානයන් ප්‍රදානය කර තිබියදීත් ආනයන බදුවල සාමාන්‍ය බදු ආපාතයන් පහත වැටුණේ, 1991දී සියයට 14.7 ක සිට 1992 දී සියයට 14.3 ක් දක්වා ඉතා සුළු වශයෙනි.

අපනයන බදු තවදුරටත් පහත වැටීම, අඩු නිමැවුම සහ මිලෙහි පැවති අයහපත් ප්‍රවණතාවයන් හේතුවෙන්, රුපියල් දශලක්ෂ 817 ක්වූ මුළු අපනයන බදු ආදායම පෙර වර්ෂයේ පැවති සියයට 55 ක පහත වැටීම හා සසඳන කළ විමසුමට ලක්වන වර්ෂය තුළදී තවදුරටත් සියයට 28 ක පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කළේය. 1992 දී මිලෙහි පැවති අයහපත් ප්‍රවණතාවන්, අඩු අපනයන පරිමාව සහ අඩුකළ බදු අනුපාතයන් වල ඒකාබද්ධ බලපෑම නිරූපනය කරමින් තේ මත විශේෂිත බදු හා වටිනාකම අනුව බදු මගින් ලැබූ රුපියල් දශලක්ෂ 358 ආදායම සියයට 27 ක පහත වැටීමක් සලකුණු කළේය. එසේම අපනයන පරිමාව අඩුවීම, බදු අනුපාතය අඩුකිරීම සහ බදු නිදහස් මිළ සීමාව වැඩිකිරීම නිසා රුපියල් දශලක්ෂ 317 ක්වූ රබර් මත අපනයන බදු ආදායම, පෙර වර්ෂයේ රැස්කර ගත් ආදායම වූ රුපියල් දශලක්ෂ 476 ට වඩා පහත මට්ටමක පැවතුණි. මේ අතර පොල්තෙල් සඳහා බදු නිදහස් සීමාව වැඩිකිරීම, කොප්පරා සහ කපාපු පොල් මත බදු අනුපාතයන් අඩුකිරීම නිසා පොල් මත අපනයන බදු 1991 ට වඩා සියයට 8 ක ආන්තික පසුබෑමක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 117 ක් විය. මේ අනුව 1992 දී අපනයන බදුවල සමස්ත ආදායම 1991 ට වඩා ආසන්න වශයෙන් සියයට 30 ක පහත වැටීමක් වාර්තා කළේය. මේ අතර අපනයන කරුවන් තවදුරටත් නගා සිටුවීමේ අරමුණ සපුරා ගැනීමේ පියවරක් වශයෙන් නිෂ්පාදන ආන්තිකයන් වැඩිකිරීම පිහිස රජය විසින් 1992 දෙසැම්බරයේ දී තේ සඳහා වූ වටිනාකම අනුව විකුණුම් බද්ද ඇතුළුව අපනයන බදු ඉවත් කරන ලදී.

ආදායම් බදුකරණයෙහි අඛණ්ඩ ප්‍රතිශෝධන වලට අනුව ආන්තික බදු අනුපාතයන්හි අඩුකිරීම, ආදායම් සීමාව වැඩිකිරීම, සේවා නියුක්ති ආදායම මත බදු බැර ඉහළ යෑම සහ සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් ඉවත් කිරීම නිසා 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 11,561ක්වූ ආදායම් බදු වලින් ලද ආදායම සියයට 19 ක වැඩිනයක් වාර්තා කරමින් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ නාමික වර්ධනයට සමානුපාතිකව පැවතුණි. උපරිම ආන්තික බදු අනුපාතය සියයට 35 දක්වා අඩුකිරීම, බදු නිදහස් ආදායම් සීමාව රුපියල් 42,000 දක්වා වැඩිකිරීම, සහ සේවා නියුක්ති ආදායම මත බදු බැර වශයෙන් රුපියල් 1,800 ක ඉහළ ප්‍රතිපාදනයක් කර තිබියදීත් 1992 දී රැස්කර ගන්නා ලද රුපියල් දශලක්ෂ 4,454ක්වූ පෞද්ගලික ආදායම් බදු සියයට 26 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ සේවා නියුක්ති නොවන ආදායමින් රැස්කර ගන්නා ලද බදු ආදායම වැඩිවීමයි. එසේ වුවත්, පොළී ආදායම් මත රඳවාගැනීමේ බදු අනුපාතය 1991 දී සියයට 20 සිට 1992 දී සියයට 15 දක්වා අඩුකොට තිබියදීත්, බැංකු ආයතනවල ඉතුරුම් සහ ස්ථාවර තැන්පතු වැඩිවීම හේතුවෙන් රඳවාගැනීමේ බදු විශාල ලෙස රැස්කර ගැනීමට හැකිවිය. එපමණක් නොව, 1992 අප්‍රේල් මාසයේදී බදු අනුපාතය සියයට 40 දක්වා ප්‍රතිශතක අංක 5 කින් අඩුව තිබියදීත් සාමූහික ආදායම් බදුවලින් ලද ආදායම රුපියල් දශලක්ෂ 7,107 දක්වා තවදුරටත් ඉහළ නැඟුණි. දේශීය ආදායම් පනතේ අංක 20(අ) වගන්තිය යටතේ සමාගම් විශාල සංඛ්‍යාවක බදු විරාම නැවැත්වීමත් විමසුමට ලක්වන කාලය තුළදී සාමූහික ලාභ ඉහළ යෑමත් මීට හේතු විය.

1.51 සංඛ්‍යා සටහන

රජයේ ආදායම් සංයුතියෙහි සම්පිණ්ඩනය

දශලක්ෂ

ශීර්ෂය	1988	1989	1990	1991	1992	1992	1993
					අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු	තාවකා ලික	අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු
බදු ආදායම්	35946	47513	61206	68157	76591	76692	94377
ආදායම් බදු	4647	5148	7337	9722	9500	11561	12430
පෞද්ගලික	1464	2207	2957	3539	3650	4454	4250
සාමූහික	3183	2941	4380	6183	5850	7107	8180
දේපල මත බදු	1777	2698	3140	3541	2975	2845	3420
මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා බදු	0	2345	2618	3033	2430	1991	1440
දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත බදු	17021	20828	28770	32107	39191	38759	52257
පොදු විකුණුම් සහ පිරිවැටුම් බදු	12321	14658	20291	21430	25270	24379	31865
නිෂ්පාදන	3610	4496	6798	7945	9840	8233	11275
නිෂ්පාදන නොවන	3386	3004	3726	2974	2930	3546	3470
ආනයන	5325	7158	9767	10511	12500	12600	17120
සුරාබදු	4420	5812	8170	10597	12000	10583	14730
මත්පැන්	1754	1955	2657	3126	3450	3803	4650
දුම්කොළ	2665	3855	5461	6884	7900	5555	8410
වෙනත්	1	2	52	587	650	1225	1670
ආරක්ෂක බද්ද	-	-	-	-	1900	3744	5622
බලපත්‍ර ගාස්තු	280	358	309	80	21	53	40
සාක්‍යන්තර වෙළෙඳාම මත බදු	12501	16495	19341	19754	22495	21538	24830
ආනයන	10671	14923	16792	18617	20800	20721	23800
අපනයන	1830	1572	2549	1137	1695	817	1030
නේ	872	628	1601	492	880	358	596
ඉන් වටිනාකම අනුව	264	355	1311	298	700	224	516
රබර්	842	766	747	476	700	317	365
පොල්	67	126	151	125	65	117	40
අනෙකුත් අපනයන	49	52	50	44	50	25	29
බදු නොවන ආදායම්	5803	6466	6758	8022	8408	9425	7600
දේපොල ආදායම	4080	4387	4192	5964	5677	6163	4750
ඉන්: මහ බැංකුවේ ලාභ	1650	2000	500	500	650	1150	1000
පොළී ආදායම්	1451	1198	1143	2617	2557	3545	3465
විලඳ ව්‍යවසායන්ගේ අතිරික්තය	850	1041	2235	2612	2200	1179	0
සේවා හා ගාස්තු	412	627	835	917	895	974	1140
අනෙකුත් බදු නොවන ආදායම්	1311	1452	1731	1141	1837	2,228	1710
මුළු ආදායම	41749	53979	67964	76179	84999	86118	101977

(සම්බන්ධය)

1.51 සංඛ්‍යා සටහන

රාජ්‍ය ආදායම් සංයුතියෙහි සම්පිණ්ඩනය
(දළ දේශීය නිෂ්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

ශීර්ෂය	1988	1989	1990	1991	1992	1992	1993
					අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු	තාවකා ලික	අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු
බදු ආදායම්	16.2	18.9	19.0	18.3	17.3	18.1	19.1
ආදායම් බදු	2.1	2.0	2.3	2.6	2.1	2.7	2.5
පෞද්ගලික	0.7	0.9	0.9	0.9	0.8	1.1	0.9
සාමූහික	1.4	1.2	1.4	1.7	1.3	1.7	1.7
දේපොල මත බදු	0.8	1.1	1.0	1.0	0.7	0.7	0.7
මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා බදු	0.0	0.9	0.8	0.8	0.5	0.5	0.3
දේශීය භාණ්ඩ හා සේවා මත බදු	7.7	8.3	8.9	8.6	8.8	9.2	10.6
පොදු විකුණුම් සහ පිරිවැටුම් බදු	5.6	5.8	6.3	5.8	5.7	5.8	6.4
නිෂ්පාදන	1.6	1.8	2.1	2.1	2.2	1.9	2.3
නිෂ්පාදන නොවන	1.5	1.2	1.2	0.8	0.7	0.8	0.7
ආනයන	2.4	2.8	3.0	2.8	2.8	3.0	3.5
සුරාබදු	2.0	2.3	2.5	2.8	2.7	2.5	3.0
මත්පැන්	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9
දුම්කොළ	1.2	1.5	1.7	1.8	1.8	1.3	1.7
වෙනත්	-	-	-	0.2	0.1	0.3	0.3
ආරක්ෂක බද්ද	-	-	-	-	0.4	0.9	1.1
බලපත්‍ර ගාස්තු	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
ජාත්‍යන්තර වෙළඳ මත බදු	5.6	6.5	6.0	5.3	5.1	5.1	5.0
ආනයන	4.8	5.9	5.2	5.0	4.7	4.9	4.8
අපනයන	0.8	0.6	0.8	0.3	0.4	0.2	0.2
කේ	0.4	0.2	0.5	0.1	0.2	0.1	0.1
ඉන් වටිනාකම අනුව	0.1	0.1	0.4	0.1	0.2	0.1	0.1
රබර්	0.4	0.3	0.2	0.1	0.2	0.1	0.1
පොල්	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
බදු නොවන ආදායම්	2.6	2.6	2.1	2.2	1.9	2.2	1.5
දේපොල ආදායම	1.8	1.7	1.3	1.6	1.3	1.5	1.0
ඉන්: මහ බැංකුවේ ලාභ	0.7	0.8	0.2	0.1	0.1	0.3	0.2
පොළී ආදායම්	0.7	0.5	0.4	0.7	0.6	0.8	0.7
වෙළඳ ව්‍යවසායන්ගේ අතිරික්තය	0.4	0.4	0.7	0.7	0.5	0.3	0.0
සේවා හා ගාස්තු	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2
අනෙකුත් බදු නොවන ආදායම්	0.6	0.6	0.5	0.3	0.4	0.5	0.3
මුළු ආදායම	18.8	21.4	21.1	20.4	19.2	20.3	20.6

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

මේ අතර 1992 දී ණයවර ලිපි සඳහා වූ මුද්දර ගාස්තුව සියයට 2.5 සිට සියයට 2 දක්වා අඩුකිරීම සහ විමසුමට ලක්වන වර්ෂය තුළදී ධන බද්ද අහෝසි කිරීම තුළින් මුද්දර ගාස්තු හා වත්කම් පැවරුම් ආදායම 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 3,541 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 2,845 දක්වා අඩුවිය. රජයේ ආදායම් පිලිබඳ සංඛ්‍යාත්මක සාරාංශයක් 1.51 සංඛ්‍යා සටහනේ දක්වා ඇත.

විදේශ ප්‍රදානයන්

1992 දී අයවැය කටයුතු සඳහා උපයෝජනය කළ රුපියල් දශලක්ෂ 8,280 ක්වූ විදේශ ප්‍රදානයන් සියයට 5 ක ආන්තික වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මුළු විදේශ ප්‍රදානයන් දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට අනුපාතිකව 1991 දී සියයට 2.1 සිට 1992 දී සියයට 2.0 දක්වා පහත වැටුණි. ව්‍යාපෘති දීමනා වශයෙන් ලද විදේශ ප්‍රදානයන් උපයෝජනය පසුගිය වර්ෂය තුළදී වාර්තා වූ ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 16 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 6,002 ක් විය. මේ අතර භාණ්ඩ හා ආහාර ආධාර ප්‍රදානයන් පෙර වර්ෂයේ පැවති දෙගුණයක වැඩිවීමට ප්‍රතිවිරුද්ධ ලෙස 1992 දී සියයට 15 ක පහළ බැසීමක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 2,278 ක් විය. ජපානය සහ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය සම්පූර්ණ ප්‍රදානයන්ගෙන් සියයට 70 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් සපයමින්, ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රදානයන් ලබාදීමේදී තවදුරටත් ප්‍රධාන ආධාර සපයන්නන් බවට පත්විය. ජපානය සහ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය විසින් 1992 දී සපයන ලද ප්‍රදානයන් පිලිවෙළින් රුපියල් දශලක්ෂ 2,817 ක් සහ රුපියල් දශලක්ෂ 1,336 ක් විය.

වියදම

1992 මුළු වියදම 1991 ට වඩා සියයට 2 ක ආන්තික පහත බැසීමක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 117,627 ක් විය. රුපියල් දශලක්ෂ 88,726 ක් වූ වර්තන වියදම මුළු වියදමෙන් වලින් සියයට 75 ක් වූ අතර සියයට 25ක් වූ ශේෂය, ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ශුද්ධ ණයදීම් වලින් සමන්විත විය. භාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගැනීම්, වර්තන වියදම් වලින් සියයට 44 කින් යුක්ත වූ අතර පොළී ගෙවීම් සියයට 28 ක් විය. මේ අතර රජයේ ආයෝජන පෙර වර්ෂයේ පැවති රුපියල් දශලක්ෂ 32,590 හා සසඳන විට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 32,816 ක් විය. ප්‍රධාන ආයෝජන කාර්යයන් මාර්ග, ජල සම්පාදනය සහ ජලාපවහනය, වාරිමාර්ග, ඉඩම් සංවර්ධනය, අධ්‍යාපනය සහ සෞඛ්‍යය යන අංශ වෙත යොමු විය.

වර්තන වියදම

1991 වර්ෂයට වඩා සියයට 6 ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 88,726 ක්වූ වර්තන වියදම, පෙර වර්ෂයේ පැවති සියයට 70 හා සසඳන විට මුළු පිරිවැයෙන් සියයට 75 ක් විය. වැටුප් හා වේතන සහ වෙනත් භාණ්ඩ හා සේවා ස්වරූපයෙන් කරන ලද භාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගැනීම් වියදම වර්තන වියදමින් වැඩි ප්‍රමාණයකට දායක වෙමින් රුපියල් දශලක්ෂ 39,007 ක් විය. 1991 වර්ෂයට වඩා සියයට 15 ක කියුණු වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 25,283 ක්වූ 1992 පොලී ගෙවීම් 1991 වර්තන වියදමින් සියයට 26 සිට 1992 දී සියයට 28 දක්වා වැඩි විය. මේ අතර කුඩුම්භ සහ තෝරාගත් රජයේ සංස්ථා හා වෙනත් ආයතන වෙත 1992 දී කරන ලද රුපියල් දශලක්ෂ 24,436 ක්වූ වර්තන පැවරුම් සියයට 5 ක අඩුවීමක් පිලිබිඹු කළේය. ඒ අනුව 1991 දී වර්තන වියදම් වලින් සියයට 31 ක් වූ එම වියදම 1992 දී සියයට 28 දක්වා පහත වැටිණ.

පෙර වර්ෂයේ රුපියල් දශලක්ෂ 17,985 ක්වූ වියදමට වඩා සියයට 13 ක වැඩිවීමක් සටහන් කළ වැටුප් හා වේතන සඳහා වූ වියදම රුපියල් දශලක්ෂ 20,246 ක් විය. වැටුප් හා වේතන මුළු වර්තන වියදම්වල ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් 1991 සියයට 21 සිට 1992 සියයට 23 දක්වා ආන්තික වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කළේය. 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 6,376 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 7,620 දක්වා සියයට 20 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළ ආරක්ෂක අංශවල සේවකයින්ගේ පඩි නඩි ගෙවීම් සඳහා දරන ලද ඉහළ වියදම මෙයට බලපෑ ප්‍රධාන සාධකය

විය. මේ අතර වර්තන වියදම පාලනය කිරීම සඳහා ගත් දැඩි ක්‍රියා මාර්ගයන් හා දැඩි මූල්‍ය කලමණාකරනය පිළිබිඹු කරමින්, විදුලිය, සන්නිවේදනය හා සැපයුම් හා අවශ්‍යතාවන් ඇතුළත්ව විවිධ භාණ්ඩ හා සේවා සපයා ගැනීම සඳහා 1992 දී රජය විසින් රුපියල් දශලක්ෂ 18,762 ක් වියදම් කරන ලදී. මෙම වියදම් සඳහා 1991 දී දරන ලද මුළු පිරිවැය රුපියල් දශලක්ෂ 17,847 කි. එසේ වුවද භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වියදම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ අනුපාතයක් ලෙස 1991 දී වූ සියයට 4.7 හා සසඳන විට 1992 දී සියයට 4.3 ක් විය.

පොළී ගෙවීම් සඳහා වූ රුපියල් දශලක්ෂ 25,283 ක වියදම 1991 වර්ෂයට වඩා සියයට 15 කින් ඉහළ ගියේය. දේශීය ණය සඳහා පොළී ගෙවීම් 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 17,960 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 20,597 දක්වා වැඩිවිය. වර්ෂය තුළ පොළී අනුපාතයන් සියයට 15-17 අතර පරාසයන් තුළ වෙනස් වීම සහ නොපියවූ වගකීම් සියයට 16 කින් ඉහළ යෑමත් සමඟ මැදි හා දිගුකාලීන දේශීය ණය පොළීය 1992 දී සියයට 21 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 9,242 ක් විය. මේ අතර නොපියවූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පරිමාව වැඩිවීමත් සාමාන්‍ය වශයෙන් 1991 වර්ෂයේදී සියයට 16.33 - 17.43 පරාසයන් අතර පැවති එලදාව 1992 දී සියයට 17.67 - 18.99 පරාසයන් දක්වා ඉහළ මට්ටමකට නැගීමත් නිසා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත පොළී ගෙවීම් සියයට 9 ක වඩිතයක් පිළිබිඹු කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 11,355 ක් විය. තවද විදේශීය පොළී ගෙවීම් මත වියදම 1991 දී පැවති සියයට 12 ක වැඩිවීම හා සසඳන විට සියයට 14 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 4,686 ක් විය. ශ්‍රී ලංකාව විසින් ලබා ගන්නා ලද ණය වල පවතින අනුග්‍රාහක ස්වභාවය තවදුරටත් පිළිබිඹු කරමින් 1992 දී විදේශීය ණය මත පොළී අනුපාතිකය සියයට 2.2 ක් විය.

විමසුමට ලක්වන වර්ෂය තුළදී රුපියල් දශලක්ෂ 24,436 ක්වූ සියයට 5 ක පහත වැටීමක් පෙන්නුම් කළේය. එම වියදම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් 1991 දී සියයට 7 සිට 1992 දී සියයට 5.6 දක්වා අඩුවිය. මෙය ප්‍රධාන වශයෙන් විශ්‍රාම වැටුප් රුපියල් දශලක්ෂ 791 කින් සහ විවිධ සුභසාධන වැඩසටහන් වල වියදම රුපියල් දශලක්ෂ 843 කින් අඩුවීමෙන් ප්‍රතිඵලයකි. රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වාණිජකරණය කිරීමේ රජයේ ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රබල ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමඟම දුම්රිය සහ තැපැල් සේවාව ඇතුළුව රාජ්‍ය ආයතන වලට කරන ලද පැවරුම් 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 2,009 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 1,670 දක්වා අඩුවිය. 1990 දී රජයේ සේවකයන් විශ්‍රාම යැවීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වීම නිසා දෙගුණයක් වූ විශ්‍රාම දීමනාවන් 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 8,041 ක් වූ තරමක අඩු මට්ටමකින් පවත්වාගත හැකිවූ අතර විශ්‍රාමිකයන් සංඛ්‍යාව 2,91,000 ක් විය. මේ අතර ආහාර හා භූමිකෙල් මුද්දර, පාසල් දිවා ආහාර, සහ ජනසවිය වැඩසටහනින් සමන්විත වූ විශේෂ සුභසාධන වැඩසටහන් සඳහා කරන ලද වියදම සියයට 6ක වර්ධනයක් සලකුණු කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 8,306 ක් වූ අතර ජනසවිය හා පාසැල් දිවා ආහාර වැඩසටහන් සඳහා වියදම වැඩිකිරීම මෙම වැඩිවීමට හේතුවිය. තවද පාසැල් ළමුන්ට නොමිලේ නිල ඇඳුම් ලබාදීම සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 600 ක් වියදම් කිරීම තවදුරටත් අයවැයෙහි සමස්ත සුභසාධක වියදම් වැඩිවීමට හේතුවිය. 1992 දී වියදම් කිරීම තවදුරටත් අයවැයෙහි ලබාදීම සඳහා රුපියල් දශ ලක්ෂ 600 ක් මෙම විශේෂ සුභසාධන වැඩසටහන සඳහා කළ වියදම දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 2 ක් විය. සරනාගත වියදම් සඳහා වූ රුපියල් දශලක්ෂ 1800 ක්ද ඇතුළත්ව වෙනත් කටයුතු පැවරුම් සඳහා වියදම රුපියල් දශලක්ෂ 3,345 ක් විය.

කාර්යයන් අනුව වර්ගීකරණය කිරීමේදී සමාජ සේවාවන් සඳහා ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වර්තන වියදම එනම් අධ්‍යාපනය සෞඛ්‍යය හා සුභසාධන වැඩ සටහන් වියදම් 1991 දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 8.4 සිට 1992 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 6.6 දක්වා පහත වැටෙමින් රුපියල් දශලක්ෂ 29,003 ක් විය. පෙර වර්ෂයට වඩා සියයට 12 කින් වැඩි වූ අධ්‍යාපන වියදම රුපියල් දශලක්ෂ 7,657 ක් වූ අතර සෞඛ්‍ය ආශය සඳහා යොමු කරන ලද වියදම 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 4,110 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 4,571 දක්වා වැඩිවිය. කෙසේ වුවද රුපියල් දශලක්ෂ 16,620 ක් වූ සම්පූර්ණ ශුභසාධන වියදම 1991 දී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 5 සිට 1992 දී සියයට 4 දක්වා පහත වැටුණි. මේ අතර

1.52 සංඛ්‍යා සටහන

ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව වියදම සහ ණයදීම්

රුපියල් දශලක්ෂ

ශීර්ෂය	1988	1989	1990	1991	1992	1992	1993
					අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු	තාවකා ලීක	අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු
වර්තන වියදම	46.132	56.884	71.770	83.756	84.327	88.726	97.437
භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වියදම්	20,654	25,508	30,167	35,848	36,533	39,135	42,891
වැටුප් හා වේතන	10,016	14,446	15,748	17,985	19,437	20,839	23,185
වෙනත් භාණ්ඩ හා සේවා	10,638	11,062	14,419	17,863	17,096	18,296	19,706
පොළී ගෙවීම්	12,590	14,352	20,668	22,073	26,139	25,283	30,921
විදේශීය	2,896	3,337	3,678	4,113	4,261	4,686	4,602
දේශීය	9,694	11,015	16,990	17,960	21,878	20,597	26,319
වර්තන පැවරුම් සහ සහනාධාර	12,888	17,024	20,935	25,835	22,893	24,308	25,640
රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට	1,569	2,283	2,639	1,743	1,083	1,722	1,472
රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	1,377	1,696	1,811	1,405	1,723	1,479	1,912
වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	918	902	1,237	1,050	1,099	1,103	1,123
කුටුම්භ සහ අනෙකුත් අංශයන්ට	9,024	12,143	15,249	21,637	18,988	20,004	21,133
ආහාර මුද්දර, ආහාර සහනාධාර	1,895	3,932	5,122	4,023	4,175	4,536	4,275
ජනසවිය	0	705	2,912	3,407	4,500	3,572	5,150
විශ්‍රාම වැටුප්	4,128	4,735	4,490	8,832	6,878	8,041	9,148
පොහොර සහනාධාර	600	796	0	0	0	0	0
වෙනත්	2,401	1,975	2,725	5,375	3,435	3,854	2,560
උණ වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	0	0	0	0	-1,238	0	-2,015
ප්‍රාග්ධන වියදම්	22.878	20.750	19.161	25.968	34.475	28.540	37.271
මූල්‍ය වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	12,004	13,069	11,657	13,987	18,483	16,359	21,075
ප්‍රාග්ධන පැවරුම්	10,874	7,681	7,504	11,981	17,319	12,181	16,196
රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට	3,503	1,499	1,249	3,741	7,345	4,480	7,183
රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	6,962	5,354	5,303	6,990	8,123	6,950	8,261
වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	345	799	843	950	665	708	708
වෙනත්	65	29	109	300	1,186	43	43
උණ වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	0	0	0	0	-1,327	0	0
ශුද්ධ ණය දීම්	7.522	4.530	8.882	9.803	5.208	361	7.209
ඉත්: අත්තිකාරම් ගිණුම් යටතේ	2,732	-993	1,699	1,819	250	-150	500
ප්‍රති ව්‍යුහගත කිරීමේ ශුද්ධ	-	-	-	2,494	0	-2,365	100
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණයදීම්	76.532	82.164	99.814	119.527	124.010	117.627	141.916

(සම්බන්ධයි)

1.52 සංඛ්‍යා සටහන

ආර්ථික වර්ගීකරණයට අනුව වියදම සහ ණයදීම්
(ද. දේ. නි. සේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස)

ශීර්ෂය	1988	1989	1990	1991	1992 අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු	1992 තාවකා ලික	1993 අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු
වර්තන වියදම	20.78	22.6	22.3	22.5	19.0	21.0	19.7
භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා වියදම්	9.30	10.1	9.4	9.6	8.2	9.2	8.7
වැටුප් හා වේතන	4.51	5.7	4.9	4.8	4.4	4.9	4.7
වෙනත් භාණ්ඩ හා සේවා	4.79	4.4	4.5	4.8	3.9	4.3	4.0
පොළී ගෙවීම්	5.67	5.7	6.4	5.9	5.9	6.0	6.2
විදේශීය	1.30	1.3	1.1	1.1	1.0	1.1	0.9
දේශීය	4.37	4.4	5.3	4.8	4.9	4.9	5.3
වර්තන පැවරුම් සහ සහනාධාර	5.81	6.8	6.5	6.9	5.2	5.7	5.2
රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට	0.71	0.9	0.8	0.5	0.2	0.4	0.3
රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	0.62	0.67	0.56	0.38	0.39	0.35	0.39
වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	0.41	0.4	0.4	0.3	0.2	0.3	0.2
කුටුම්භ සහ අනෙකුත් අංශයන්ට	4.07	4.8	4.7	5.8	4.3	4.7	4.3
ආහාර මුද්දර, ආහාර සහනාධාර	0.85	1.6	1.6	1.1	0.9	1.1	0.9
ජනසවිස	0.00	0.3	0.9	0.9	1.0	0.8	1.0
විශ්‍රාම වැටුප්	1.86	1.9	1.4	2.4	1.6	1.9	1.8
පොහොර සහනාධාර	0.30	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
වෙනත්	1.08	0.8	0.8	1.4	0.8	0.9	0.5
උණ වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	0.00	0.0	0.0	0.0	-0.3	0.0	-0.4
ප්‍රාග්ධන වියදම්	10.31	8.2	6.0	7.0	7.8	6.7	7.5
මූර්ත වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්	5.41	5.2	3.6	3.8	4.2	3.9	4.3
ප්‍රාග්ධන පැවරුම්	4.90	3.0	2.3	3.2	3.9	2.9	3.3
රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට	1.58	0.6	0.4	1.0	1.7	1.1	1.5
රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	3.14	2.13	1.65	1.88	1.83	1.64	1.67
වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයන්ට	0.16	0.3	0.3	0.3	0.2	0.2	0.1
වෙනත්	0.03	0.0	0.0	0.1	0.3	0.0	0.0
උණ වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	0.00	0.0	0.0	0.0	-0.3	0.0	0.0
ශුද්ධ ණය දීම්	3.39	1.8	2.8	2.6	1.2	0.1	1.5
මුළු වියදම සහ ශුද්ධ ණයදීම්	34.48	32.6	31.0	2.1	28.0	27.8	28.7

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

1.53 සංඛ්‍යා සටහන

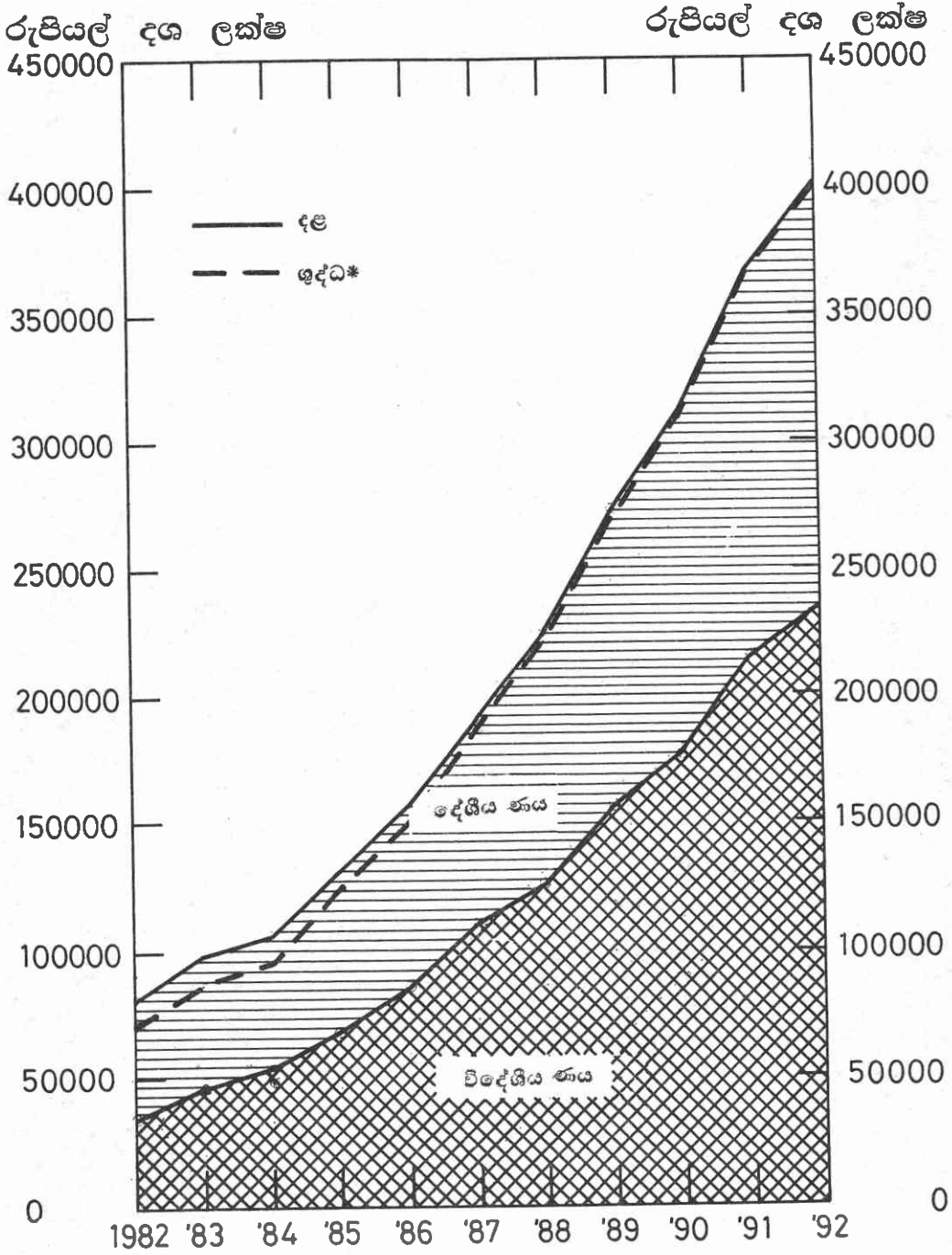
කාර්යයන් අනුව වියදමෙහි වර්ගීකරණය

රුපියල් දශලක්ෂ

ශීර්ෂය	1988	1989	1990	1991	1992		1993
					අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු	තාවකාලික	
වර්තන වියදම							
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	13,424	14,090	17,943	19,811	21,251	23,213	24,359
සිවිල් පරිපාලනය	6,145	6,781	6,622	5,612	7,399	6,618	7,942
ආරක්ෂක කටයුතු	4,732	4,073	6,736	10,317	10,148	12,136	12,312
පොදු නීතිය හා ආරක්ෂාව	2,547	3,236	4,585	3,882	3,704	4,459	4,105
සමාජ සේවා	15,475	19,976	24,449	31,594	31,067	29,003	34,809
අධ්‍යාපනය	5,371	6,612	8,529	7,951	8,908	7,657	10,725
සෞඛ්‍යය	2,427	3,381	3,685	4,110	4,215	4,571	5,318
ශුභසාධන	7,490	9,750	11,973	19,266	16,790	16,620	17,786
නිවාස	15	17	0	0	0	0	0
පුරා සේවා	173	216	262	267	1,154	154	980
ආර්ථික සේවා	4,306	4,579	5,138	3,925	3,943	1,661	4,882
කෘෂිකර්මය හා වාරිමාර්ග	1,412	976	982	912	973	579	1,332
ධීවර	40	47	46	98	49	51	806
නිෂ්පාදනය සහ කැනීම්	197	408	181	231	434	188	288
බලශක්ති සහ ජල සම්පාදනය	83	416	345	659	206	133	289
ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදනය	1,613	1,138	2,600	1,308	1,226	129	1,355
වෙළඳාම සහ වාණිජ්‍යය	430	950	159	137	341	136	163
වෙනත්	532	645	824	580	715	446	650
අනෙකුත්	12,927	18,240	24,241	28,425	29,304	34,849	35,403
ඉන්: පොලී ගෙවීම්	12,590	14,352	20,668	22,073	26,139	25,283	30,921
ලංඡන වියදම් සඳහා ප්‍රතිපාදන	0	0	0	0	-1,238	0	-2,015
මුළු වර්තන වියදම	46,132	56,884	71,770	83,756	84,327	88,726	97,437
ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ ණය දීම්							
සාමාන්‍ය පොදු සේවා	2,772	2,503	3,617	2,422	3,090	3,073	3,543
සිවිල් පරිපාලනය	2,133	2,002	1,599	1,680	2,362	2,374	2,804
පොදු නීතිය හා ආරක්ෂාව	639	501	2,018	742	728	699	739
සමාජ සේවා	3,198	3,667	3,019	2,964	5,022	6,372	7,730
අධ්‍යාපනය	1,014	1,529	1,042	1,178	2,411	2,007	3,057
සෞඛ්‍යය	1,504	1,258	1,279	1,119	1,429	2,020	2,271
ශුභ සාධන	13	10	25	15	43	1,187	1,348
නිවාස	579	787	513	535	993	990	854
පුරා සේවා	88	83	160	117	147	168	200
ආර්ථික	21,591	19,653	19,167	26,854	31,407	22,084	33,015
කෘෂිකර්මය හා වාරිමාර්ග	6,526	5,234	5,215	6,071	9,188	5,361	6,723
ඉන්: මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය	3,430	2,475	1,810	2,410	2,712	2,293	2,676
ධීවර	140	283	133	181	198	95	286
නිෂ්පාදනය සහ කැනීම්	330	471	120	171	187	144	127
බලශක්ති හා ජල සම්පාදනය	5,461	4,719	6,500	6,267	7,689	5,672	9,031
ප්‍රවාහන හා සන්නිවේදනය	6,264	6,666	4,319	11,669	10,620	7,766	10,325
වෙළඳාම හා වාණිජ්‍යය	120	50	205	218	406	363	366
වෙනත්	2,751	2,230	2,674	2,277	3,119	2,683	6,157
අනෙකුත්	410	828	952	1,250	524	751	1,043
මුළු ප්‍රාග්ධන වියදම හා ණය දීම්	27,971	26,651	26,755	33,491	40,043	32,280	45,331

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රාජ්‍ය ණය සංයුතිය

* දළ රාජ්‍ය ණයට (Total Government Expenditure) නිකුත් වූ විදේශීය ණය (Foreign Loans).

කෘෂිකර්මය, හා වාරිමාර්ග, ධීවර කර්මාන්තය, බල ශක්තිය හා ජලසම්පාදනය, ප්‍රවාහනය, සන්නිවේදනය ආදී ආර්ථික සේවාවන් සඳහා යොමු කරන ලද වර්තන වියදම, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1991 දී පැවති සියයට 1 මට්ටමෙහිම පවත්වා ගන්නා ලදී. කෙසේ වුවද, සාමාන්‍ය පරිපාලනය පොදු නීතිය හා ආරක්‍ෂාව සහ ආරක්‍ෂක වියදම ඇතුළත් වූ සාමාන්‍ය රාජ්‍ය සේවාවන් සඳහා කරන ලද වියදම නිරපේක්‍ෂ වශයෙන් සලකන කල්හී 1991 දී රුපියල් දශලක්‍ෂ 19,811 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්‍ෂ 21251 දක්වා වැඩිකරන ලද අතර, මෙම වර්ෂ දෙක තුළදී මෙම වියදම දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 5.3 සිට සියයට 4.9 දක්වා පහත වැටුණි.

ප්‍රාග්ධන වියදම හා ශුද්ධ ණයදීම

1992 දී ප්‍රාග්ධන වියදම හා ශුද්ධ ණයදීමේ ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්‍ෂ 28,901 විය. මෙය රජයේ ආයෝජන රුපියල් දශලක්‍ෂ 34,027 ක් හා රාජ්‍ය සංස්ථා විසින් ගත් ණය ආපසු ගෙවීම් වලින් ද හා පෞද්ගලිකරණය තුළින් ලැබුණු ලාභ හේතුවෙන් ද රුපියල් දශලක්‍ෂ 5,126 දක්වා අඩු වූ වගකීම් වලින්ද සමන්විත විය. රජයේ ආයෝජන වැඩසටහනෙහි කොන්දේසි ප්‍රකාර ආමාන්‍යාංශ සහ දෙපාර්තමේන්තු විසින් ස්ථාවර වත්කම්, ගොඩනැගීම් හා සංවර්ධනය සඳහා සෘජු ලෙස දරන ලද ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් දශලක්‍ෂ 15,426 ක් වූ අතර පෙර වර්ෂය හා සසඳන විට එය රුපියල් දශලක්‍ෂ 14,888 ක් විය. අධ්‍යාපන ආමාන්‍යාංශය හා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය එකී සේවාවන්හි ප්‍රාග්ධන වත්කම් සංවර්ධනය සඳහා රුපියල් දශලක්‍ෂ 4,126 ක් වැයකරන ලදී. රාජ්‍ය පරිපාලන සහ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් අමාත්‍යාංශය විසින් විවිධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා වැයකළ සම්පූර්ණ ප්‍රාග්ධන වියදම රුපියල් දශලක්‍ෂ 3,015 ක් වේ.

තවද, රජයේ ආයෝජන වැඩසටහන යටතේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ යෙදී සිටින රාජ්‍ය සංස්ථා සහ ව්‍යවස්ථාපිත මණ්ඩල සඳහා සපයන ලද ප්‍රාග්ධන පැවරුම් ප්‍රමාණය 1991 පැවති රුපියල් දශ ලක්‍ෂ 9,830 හා සසඳන විට රුපියල් දශලක්‍ෂ 12,363 ක් විය. මෙම ප්‍රාග්ධන පැවරුම් වලින් රුපියල් දශලක්‍ෂ 8,858 ක්, මාඕ සංවර්ධන අධිකාරිය, (රුපියල් දශලක්‍ෂ 2,998) ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය (රුපියල් දශලක්‍ෂ 2,769) මහවැලි සංවර්ධන අධිකාරිය (රුපියල් දශලක්‍ෂ 2,293) සහ ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාව (රුපියල් දශලක්‍ෂ 798) විසින් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ප්‍රධාන රාජ්‍ය ආයෝජන ව්‍යාපෘති සඳහා උපයෝගී කරගන්නා ලදී.

රජය විසින් සපයන ලද ණය අරමුදල් භාවිතාකොට රාජ්‍ය සංස්ථා විසින් දරන ලද ප්‍රාග්ධන වියදම්, 1992 අයවැය ඇස්තමේන්තු වලින් බලාපෙරොත්තු වූ ප්‍රමාණයට වඩා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු වෙමින් රුපියල් දශලක්‍ෂ 5,487 ක් විය. විවිධ බලශක්ති ව්‍යාපෘතින් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සිදුවූ ප්‍රමාදයන් හේතුවෙන් රුපියල් දශලක්‍ෂ 3,610 ක අය වැය ප්‍රතිපාදනයන් ගෙන් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ආයෝජනය කරනු ලැබුවේ රුපියල් දශලක්‍ෂ 2,341 ක් පමණි. එසේම, ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ආයතනය විසින් ආයෝජනය කළ රුපියල් දශලක්‍ෂ 1,572 ක් වූ මුදල 1992 ආයෝජන ප්‍රතිපාදන වලින් හරියටම අඩකි. වරාය පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියට (ශ්‍රී.ල.ව.අ) දෙන ලද රුපියල් දශලක්‍ෂ 848 ක්වූ ණය ප්‍රමාණය 1992 අයවැය ප්‍රතිපාදනයට වඩා සියයට 25 කින් අඩු විය. මේ අතර, අරමුදල් අවශ්‍යතාවන් සඳහා රජය විසින් දෙන ලද ණය වලින් ආපසු ගෙවීම් රුපියල් දශලක්‍ෂ 2,633 ක් වූ අතර පෙර වර්ෂය සඳහා සංසංදනාත්මක අගය රුපියල් දශලක්‍ෂ 1,132 ක් විය. ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ආපසු ගෙවන ලද රුපියල් දශලක්‍ෂ 1,043 ක මුදල සම්පූර්ණ ආපසු ගෙවීම් වලින් සියයට 40 කට ආසන්න විය.

විමසුමට ලක්වන වර්ෂය තුළදී, රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්, පෞද්ගලිකරණය කිරීමෙන් උපයාගන්නා ලද මුදල පෙර වර්ෂයේ පැවති රුපියල් දශ ලක්‍ෂ 841 සමඟ සසඳන විට රුපියල් දශලක්‍ෂ 3,115 ක් විය. වර්ෂය තුළදී පවරන ලද ව්‍යවසායයන්ට සී/ස ආසියානු හෝටල් සංස්ථාව, සී/ස ලංකා තෙල් හා මේද, සී/ස කැලණි ටයර්, සී/ස ශ්‍රී ලංකා ඩිස්ට්‍රිබියුෂන් සමාගම, සී/ස ලංකා සින්තටික් ෆයිබර් සමාගම සහ සී/ස වේයන්ගොඩ ටෙක්ස්ටයිල් මිල්ස්

අයත් විය. මේ අතර රජය විසින් දැනට කරගෙන යනු ලබන රාජ්‍ය අංශයේ, ව්‍යුහාත්මක ගැලපීම් සඳහා දරන ලද රුපියල් දසලක්ෂ 750 ක් වූ ප්‍රතිව්‍යුහගත පිරිවැය පෙර වර්ෂයේ වූ රුපියල් දසලක්ෂ 3,355 ට වඩා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩුය. මේ නිසා ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ පිරිවැය අඩුකළ පසු 1992 දී රුපියල් දසලක්ෂ 2,365 ක් වූ පෞද්ගලීකරණය තුළින් ලද ලැබීම් 1992 අයවැය හිගය අඩුකර ගැනීමට සතුටුදායක දයකත්වයක් ලැබුණි. රජයේ වියදම් වල ආරථික වර්ගීකරණය සංඛ්‍යා සටහන් අංක 1.52 හි දක්වා ඇත.

කාර්යයන් අනුව වර්ගීකරණය කිරීමේදී ප්‍රාග්ධන වියදම් හා ණයදීම් ආරථික පොදුකාර්යය පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා රජයේ මුළු ආයෝජනය රුපියල් දසලක්ෂ 24,589 කි. ආරථික පොදුකාර්ය පහසුකම් මත ආයෝජනය, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1992 දී වූ සියයට 5.6 සමග සසඳන විට 1991 දී සියයට 6.9 ක් විය. බලශක්ති සහ ජලසම්පාදනය, ප්‍රවාහන සහ සන්නිවේදන යන උප අංශ සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රාග්ධන ආයෝජනය, 1992 ආරථික පොදුකාර්යය පහසුකම් සඳහා රජයේ මුළු ආයෝජනයෙන් තුනෙන් දෙකක ප්‍රමාණයට ආසන්න ඉහල මට්ටමක තවදුරටත් පැවතුණි. මේ අතර අධ්‍යාපනය සෞඛ්‍ය හා වෙනත් සමාජ සේවා පොදු කාර්ය පහසුකම් ප්‍රතිපාදනය කිරීම සඳහා රජයේ ආයෝජනය පෙර වර්ෂයට වඩා දෙගුණයක වැඩිවීමක් පෙන්වමින් රුපියල් දසලක්ෂ 6,372 ක් විය. මේ අනුව, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ කොටසක් ලෙස එකී ආයෝජනයන් 1991 දී සියයට 0.8 සිට 1992 දී සියයට 1.5 දක්වා ඉහළ ගියේය. සාමාන්‍ය පරිපාලන කටයුතු සඳහා රුපියල් දසලක්ෂ 3,073 ක් වූ මුළු ආයෝජනය පෙර වර්ෂය හා සසඳන කළ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් සියයට 0.7 වූ අතර පෙරවර්ෂයේදී සියයට 0.6 විය. කාර්යයන් අනුව රජයේ වියදම් වර්ගීකරණයේ සංඛ්‍යාත්මක සාරාංශයක් අංක 1.53 සටහනේ දක්වා ඇත.

අයවැය හිගය පියවීම

1991 දී පැවති අයවැය හිගයට වඩා රුපියල් දසලක්ෂ 12,249 ක කියුණු අඩුවීමක් වාර්තා කරමින් 1992 අයවැය හිගය (දීමනාවලට පසුව) රුපියල් දසලක්ෂ 23,229 ක් විය. මෙම හිගය පියවීමේදී රුපියල් දසලක්ෂ 14,569 ක් වූ සහනදායී විදේශ ණය ලබාගත් අතර, ඉන් රුපියල් දසලක්ෂ 1,680 ක් දැනට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යුහමය ගැලපුම් වැඩපිළිවෙලට ආධාර වශයෙන්, ලෝක බැංකුව හා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් ලබාදෙන ලද වැඩසටහන් ණය වලින් සමන්විත විය. එසේ වුව ද රුපියල් දසලක්ෂ 6,577 ක් ණය ආපසු ගෙවීම් සඳහා යොදාගත් පසුව වර්ෂය තුළ අයවැය කටයුතු සඳහා යොදවාගත් ශුද්ධ විදේශීය ණය ගැනීම් ප්‍රමාණය රුපියල් දසලක්ෂ 7,984 ක් විය. මෙය පෙර වර්ෂයේ උපයෝජන ප්‍රමාණයෙන් හරි අඩක් පමණ වේ. මේ අනුව මුළු අයවැය හිගය පියවීම සඳහා උපයෝජනය කරගත් එකී අරමුදල් 1991 දී සියයට 56 ක් වූ අතර 1992 දී සියයට 34 දක්වා පහත වැටුණි. 1992 වර්ෂය තුළදී ලබාගන්නා ලද විදේශීය ණය වලින් වැඩි කොටසක් දළ පදනම යටතේ උපයෝජනය කල රුපියල් දසලක්ෂ 12,889 ක් වූ ව්‍යාපෘති ණය වලින් සමන්විත විය.

පෙර වර්ෂයේ වූ රුපියල් දසලක්ෂ 33,390 හා සසඳන විට, අයවැය කටයුතු සඳහා රුපියල් ණය, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත් කිරීම සහ පරිපාලන ණයගැනීම් ඇතුළු දේශීය මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ලබාගත් දළ ණය ප්‍රමාණය රුපියල් දසලක්ෂ 35,690 ක් විය. මුළු දළ ණය ප්‍රමාණයෙන් රුපියල් දසලක්ෂ 20,919 ක් රුපියල් සුරැකුම් නිකුත් කිරීමෙන් ලබාගත් අතර රුපියල් දසලක්ෂ 20,281 ක් සේවක අර්ථ සාධක අරමුදල මගින් ලබාගැනුණි. කෙසේ වුවද, රුපියල් දසලක්ෂ 17,941 ක් වූ ණය ආපසු ගෙවීම් සමග, රුපියල් ණය මගින් ලබාගත් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය, පෙර වර්ෂයේ රුපියල් දසලක්ෂ 13,103 හා සසඳන විට 1992 දී රුපියල් දසලක්ෂ 2,979 ක් පමණක් විය. මේ අතර භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත් කිරීම මගින් ලබාගත් ප්‍රමාණය රුපියල් දසලක්ෂ 12,914 ක් විය. ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව රුපියල් දසලක්ෂ 9,358 ක් ආයෝජනය කරමින්, 1992 දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වල ප්‍රධාන ආයෝජකයා බවට පත්විය. අයවැය හිගය පියවීමේදී රජය ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවෙන් ලබාගත් රුපියල් දසලක්ෂ 1,857 ක් වූ පරිපාලන ණයක් ද උපයෝජනය කරගන්නා ලදී. මේ අනුව ශුද්ධ දේශීය ණය ගැනීම් වූ රුපියල් දසලක්ෂ 15,302 ක මුදල බැංකු නොවන මූලාශ්‍රයන් ගෙන් ලබාගත්

1.54 සංඛ්‍යා සටහන

තොපියවූ රාජ්‍ය ණය (වසර අවසානයට) 1988 - 1992

රුපියල් දශලක්ෂ

ශීර්ෂය	වර්ෂය				
	1988	1989	1990	1991	1992 තාවකාලික
මුළු දේශීය ණය	98,596	117,562	133,896	152,118	170,013
කෙටි කාලීන	48,626	63,146	4,376	84,503	97,924
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	43,700	57,246	67,968	72,968	84,996
රුපියල් සුරැකුම්පත්	0	0	0	4,000	4,000
වෙනත්	4,926	5,900	6,408	7,535	8,928
මැදි හා දිගුකාලීන	49,970	54,417	59,413	67,615	72,096
රුපියල් සුරැකුම්පත්	49,797	54,217	54,677	62,824	65,180
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	0	0	0	0	2,100
ජාතික ආරක්ෂක බැඳුම්කර	0	0	4,532	4,532	4,532
වෙනත්	173	200	204	259	284
ණය උපකරණ අනුව:					
රුපියල් සුරැකුම්පත්	49,797	54,217	54,677	66,824	69,180
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	43,700	57,246	67,968	72,968	87,096
ජාතික ආරක්ෂක බැඳුම්කර	0	0	4,532	4,532	4,532
භාණ්ඩාගාර තැන්පතු සහතික	0	0	109	153	102
වෙනත්	5,099	6,100	6,611	7,641	9,103
ආයතන අනුව:					
බැංකු	42,347	46,874	48,254	52,146	58,111
මහ බැංකුව					
ණය උපකරණ අනුව	38,228	40,025	37,080	42,487	34,932
රුපියල් ණය	32	27	18	11	6
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	33,270	34,098	30,654	35,032	25,998
අත්තිකාරම්	4,926	5,900	6,408	7,444	8,928
වෙළඳ බැංකු					
ණය උපකරණ අනුව	4,120	6,849	11,175	9,659	23,179
රුපියල් ණය	594	566	565	414	413
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	3,525	6,282	10,604	9,239	22,760
ජාතික ආරක්ෂක බැඳුම්කර	0	0	5	5	5
වෙනත්	1	1	1	1	1
ආයතන අනුව	4,120	6,849	11,175	9,659	23,178
ලංකා බැංකුව	1,030	1,707	6,841	6,791	15,753
මහජන බැංකුව	1,894	3,265	2,062	2,182	2,938
වෙනත්	1,196	1,877	2,272	686	4,487
නිදන් අරමුදල්	2,832	2,289	1,662	840	359
රුපියල් ණය	2,832	2,289	1,662	840	359
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	0	0	0	0	0
වෙනත්	0	0	0	0	0
බැංකු නොවන අංශය					
ණය උපකරණ අනුව:	53,416	68,399	83,981	99,132	111,550
රුපියල් ණය	46,339	51,335	52,433	65,559	68,402
භාණ්ඩාගාර බිල්පත්	6,906	16,865	26,710	28,697	38,338
ජාතික ආරක්ෂක බැඳුම්කර	0	0	4,527	4,527	4,527
භාණ්ඩාගාර තැන්පතු සහතික	0	0	109	153	102
වෙනත්	172	199	202	196	174
ආයතන අනුව:	53,416	68,399	83,981	99,132	111,550
ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව	17,952	18,960	24,190	26,659	30,882
ඉතිරි කිරීම් ආයතන හා පුද්ගලයන්	6,081	15,175	20,960	23,629	22,522
සේ. අ. අරමුදල	25,816	31,648	36,851	45,862	54,563
රක්ෂණ හා මූල්‍ය සමාගම්	3,289	2,387	1,742	2,758	3,409
වෙනත්	278	229	238	224	174
දෙපාර්තමේන්තු සහ නිල අරමුදල්	115	39	44	34	0
විදේශීය පරිපාලන ණය	163	190	195	190	174
මුළු විදේශීය ණය	125,657	156,298	176,883	214,519	234,850
ස්වරූපය අනුව:					
ව්‍යාපෘති ණය	85,745	113,120	132,338	166,149	184,886
ව්‍යාපෘති නොවන ණය	39,912	43,178	44,545	48,430	49,964
භාණ්ඩ ණය	35,886	41,117	43,393	46,037	47,978
වෙනත්	44,026	2,061	1,152	2,393	1,986
ආයතන අනුව:					
සහනදායී ණය	115,228	146,144	166,202	202,555	224,492
බහු පාර්ශවීය	36,409	48,698	59,526	78,084	91,167
ද්වි පාර්ශවීය	78,879	97,446	106,677	124,471	133,325
වෙළඳ ණය	10,396	10,154	10,680	12,024	10,358
විදේශ සැපයුම් කරුවන්ගේ ණය	340	333	107	1,260	0
මුළු රාජ්‍ය ණය	224,253	273,860	310,779	366,697	404,863
නිදන් අරමුදල් අත්හළු පසු					
මුළු රාජ්‍ය ණය	220,059	270,609	308,412	365,857	404,504

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

අතර එයින් සියයට 90 ක් පමණ ප්‍රමාණයක් රාජ්‍ය පත්‍රිකා මගින් සම්ප්‍රදායික ග්‍රාහක මූලයෙන් වූ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුවෙන් හා සේවක අර්ථසාධක අරමුදලෙන් ලබා ගන්නා ලදී.

අයවැය හිඟය පියවා ගැනීම සඳහා බැංකු ක්‍රමය තුළින් ලබාගත් ශුද්ධ ණය ප්‍රමාණය තවදුරටත් පහත වැටීමක් 1992 දී දක්නට ලැබුණි. මහ බැංකු තාවකාලික අත්තිකාරම් රුපියල් දශලක්ෂ 1,484 ක ප්‍රමාණයක් හා රුපියල් දශලක්ෂ 6,362 ක් වූ රජයේ තැන්පත් ශේෂයන් උපයෝජනය කර තිබියදීත්, මහ බැංකුව විසින් රජයට දුන් ශුද්ධ ණය රුපියල් දශලක්ෂ 1,894 කින් අඩුවූයේ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පිලිබඳ මහ බැංකු හිමිකම් රුපියල් දශලක්ෂ 8,062 කින් කියුණු ලෙස පහත වැටීම සහ එකතු වෙමින් පවතින මුදල් ශේෂයන් රුපියල් දසලක්ෂ 1,679 කින් තවදුරටත් අඩුවීම හේතුවෙනි. මේ අතර වාණිජ බැංකු විසින් දරනු ලබන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා රජයේ සුරැකුම් පත් රුපියල් දශලක්ෂ 922 කින් වැඩිවී තිබියදීත් වාණිජ බැංකු රජයට දුන් ශුද්ධ ණය රුපියල් දශලක්ෂ 427 කින් පහත වැටීමට හේතුවූයේ තැන්පතු ශේෂයන් ගොඩනැගීම, ආනයන බිල්පත් හිමිකම් මෙන්ම එකතු වෙමින් පවතින මුදල් ශේෂයන් අඩුවීම හේතුවෙනි. ඒ අනුව සමස්ත අයවැය කටයුතු වල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 1992 දී බැංකු ක්‍රමය විසින් රජයට දුන් ශුද්ධණය රුපියල් දශලක්ෂ 2,321 කින් අඩුවිය.

රාජ්‍ය ණය

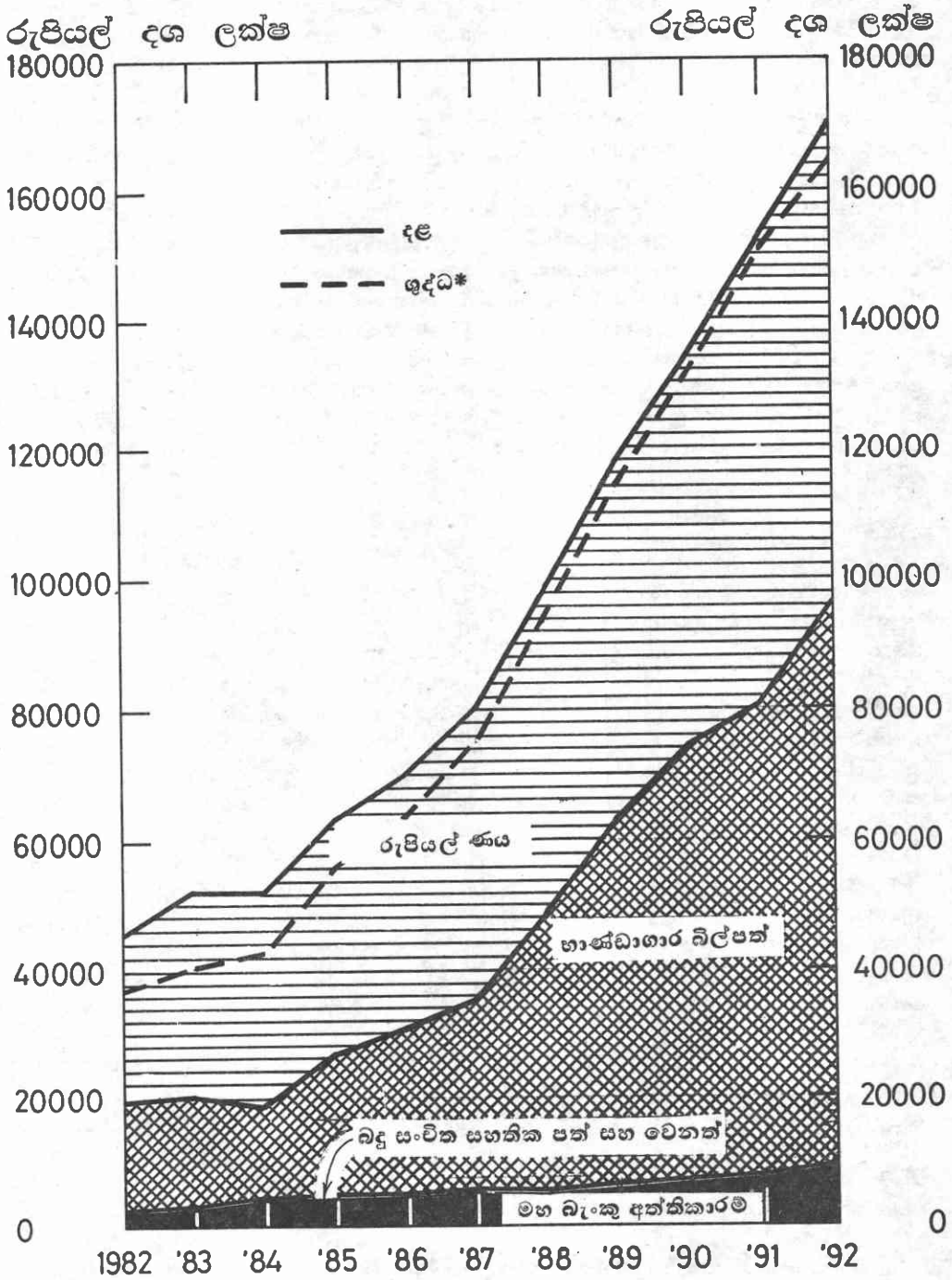
1992 අවසානයේදී රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය 1991 අවසානයේ වූ ණය ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 10 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කරමින් රුපියල් දශලක්ෂ 404,863 ක් විය. මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් සියයට 42 කට දායක වෙමින්, රුපියල් දශලක්ෂ 170,013 ක්වූ දේශීය ණය සියයට 12 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. අයවැය හිඟය පියවාගැනීම සඳහා අරමුදල් රැස්කිරීමේදී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත දැඩි ලෙස රඳා පැවතෙමින් රුපියල් දශලක්ෂ 97,924 ක් වූ කෙටි කාලීන ණය සියයට 16 ක වෘද්ධියක් වාර්තා කළේය. මුළු දේශීය ණය ප්‍රමාණයෙන් කෙටි කාලීන ණයවලින් සපයා ගත් කොටස සියයට 60 කට ආසන්න වන සේ වැඩිකිරීමට මෙම තත්වය උපකාරී විය. බැංකු නොවන අංශය විසින් දරන ලද රුපියල් දශලක්ෂ 111,543 ක් වූ ණය ප්‍රමාණය දේශීය ණයවලින් සියයට 66 ක ප්‍රමාණයක් විය. මේ අතර පෙර වර්ෂයේ පැවති සියයට 21 ක කියුණු වර්ධනය හා සසඳන විට, රුපියල් දශලක්ෂ 234,850 ක් වූ විදේශීය ණය 1992 දී සියයට 9 ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. රුපියල් දශලක්ෂ 184,886 ක් වූ ව්‍යාපෘති ණය මුළු විදේශ ණය වලින් සියයට 80 කට දායක විය. රාජ්‍ය ණය පිලිබඳ සංඛ්‍යාත්මක සාරාංශයක් අංක 1.54 සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වා ඇත.

දේශීය ණය

1991 දී පැවති සියයට 14 ක වර්ධනය හා සසඳන විට 1992 දී සියයට 12 කින් වැඩි වූ දේශීය ණය රුපියල් දශලක්ෂ 170,013 ක් විය. රුපියල් දශලක්ෂ 97,924 ක්වූ කෙටි කාලීන ණය (කල්පිරීමේ කාලසීමාව වර්ෂයකට අඩු) 1991 වර්ෂයට වඩා සියයට 16 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. අයවැය කටයුතු වලට අරමුදල් රැස්කිරීම සඳහා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත විශ්වාසය රැඳීම වැඩිවීමත් සමඟ රුපියල් දශලක්ෂ 14,128 ක නව නිකුත්තුන් ඇතුළුව 1992 වර්ෂයෙහි නොපිය වූ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ණය රුපියල් දශලක්ෂ 87,096 ක් විය.

බැංකු අංශය සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හිමිකම රුපියල් දශලක්ෂ 4,487 කින් වැඩිවී 1992 අවසානයේදී රුපියල් දශලක්ෂ 48,758ක් විය. මෙම වැඩිවීම සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ 1991 දී පැවති රුපියල් දශලක්ෂ 9,239 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 22,760 දක්වා වාණිජ බැංකු සතු හිමිකම් වැඩිවීම හේතුවෙන් ඇතිවූවකි. මීට සමගාමීව මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හිමිකම පෙර වර්ෂයේ වූ රුපියල් දශලක්ෂ 35,032 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 25,998 දක්වා පහත වැටුණි. ඒ අනුව බැංකු අංශය තුළ මුළු භාණ්ඩාගාර බිල්පත්

දේශීය ණය සංයුතිය

* දළ දේශීය ණය වලින් නැගූ පරමුදල් සහ කළ පසු

හිමිකම, පෙර වම්සේ වූ සියයට 61 හා සසඳන විට 1992 අවසානයේදී නොපියවූ මුළු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 56 ක් විය. මේ අතර බැංකු නොවන අංශය දරනු ලබන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් කොටස 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 28,697 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 38,338 දක්වා රුපියල් දශලක්ෂ 9,641 කින් වැඩිවිය. මෙම අංශය විසින් දරනු ලබන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් කොටස මේ නිසා සියයට 39 සිට සියයට 44 දක්වා ඉහල නැගිණි. රුපියල් දශලක්ෂ 16,645 ක ආයෝජනයන් දරනු ලබන ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව, බැංකු නොවන අංශයේ එකම විශාලතම භාණ්ඩාගාර බිල්පත් දායකයා විය.

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත නොපියවූ වගකීම රුපියල් දශලක්ෂ 14,128 කින් වැඩිවී තිබියදීත් වර්ෂය තුළදී දිගුකාලීන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් නිකුත්කිරීම නිසා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මගින් කෙටිකාලීන ණය වැඩිවූයේ රුපියල් දශලක්ෂ 12,028 කින් පමණි. කෙසේ වුවද මහ බැංකු තාවකාලික අත්තිකාරම් ප්‍රමාණය රුපියල් දශලක්ෂ 1,484 කින් ඉහළ යාමක් සමඟ කෙටි කාලීන ණය රුපියල් දශලක්ෂ 13,421 කින් වැඩිවී 1992 අවසානයේදී රුපියල් දශලක්ෂ 97,924 ක් විය.

මැදි හා දිගු කාලීන දේශීය ණය, 1991 පැවති ප්‍රමාණයට වඩා සියයට 7 ක වර්ධනයක් සටහන් කරමින් 1992 අවසානයේදී රුපියල් දශලක්ෂ 72,096ක් විය. මෙය, රුපියල් සුරැකුම් පත් රුපියල් දශලක්ෂ 2,356 කින් වැඩිවීම සහ භාණ්ඩාගාර බිල්පත් රුපියල් දශලක්ෂ 2,100 කින් ඉහල නැගීමේ ඵලදායී ප්‍රතිඵලයකි. දිගුකාලීන ණය උපකරණ වෙළෙඳපොළ ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අදහසින් 1992 දී දිගුකාලීන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් (කල් පිරීමේ කාල සීමාව වර්ෂයකට වැඩි) නිකුත් කිරීම ආරම්භ කෙරිණ.

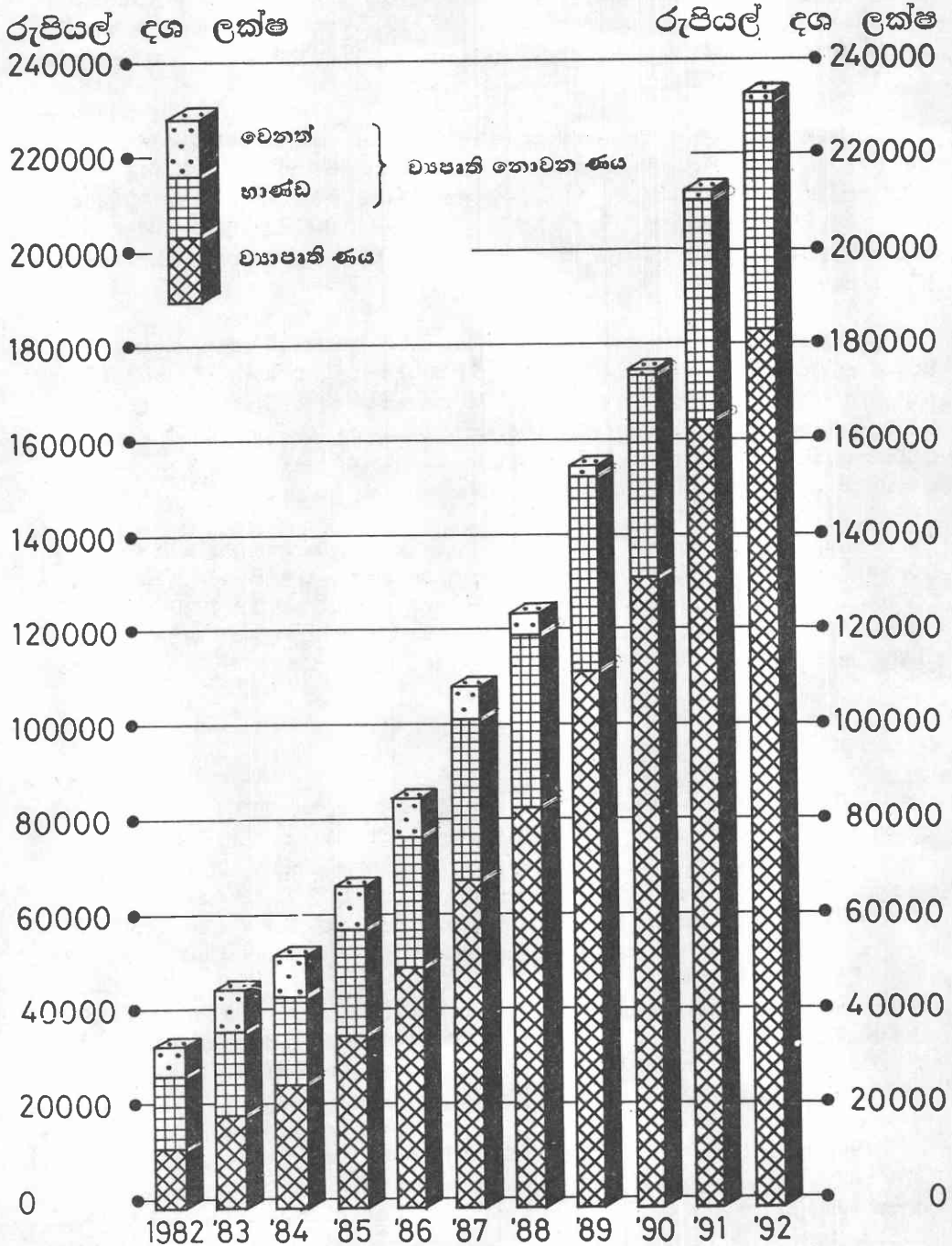
1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 69,180 ක් වූ රුපියල් සුරැකුම් මත නොපියවූ ණය පෙර වර්ෂයේ දී වාර්තාවූ සියයට 22 ක ඉහළ වර්ධනය හා සසඳන කල සියයට 4 ක මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් වාර්තා කරයි. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල රුපියල් සුරැකුම් මත 1991 අවසානයේදී පැවති රුපියල් දශලක්ෂ 42,607 ක් වූ ස්වකීය ආයෝජන 1992 අවසානයේදී රුපියල් දශලක්ෂ 51,208 දක්වා වැඩි කරමින් අඛණ්ඩව රුපියල් ණය වැඩි සටහනේ ප්‍රධාන දායකත්වය ඉසිලීය.

විදේශීය ණය

පෙර වර්ෂයට වඩා සියයට 9 කින් හෝ රුපියල් දශලක්ෂ 20,271 කින් වැඩිවීමක් සටහන් කළ නොපියවූ විදේශීය ණය රුපියල් දශලක්ෂ 234,850 ක් විය. විදේශීය ණයවල මෙම වැඩිවීම රුපියල් දශලක්ෂ 7,984 ක්වූ ශුද්ධ විදේශීය ණයගැනීම් වලින් හා විනිමය අනුපාතිකයේ විචලනය මත රුපියල් දශලක්ෂ 12,289 කින් වැඩි වූ නොපියවූ ණය වලින් සමන්විත විය. 1991 අවසානයේ දී වූ සියයට 94 හා සසඳන විට, විදේශ ණය වලින් සියයට 96 ක් වූ සහනදායී කොන්දේසි යටතේ ලබාගත් ණය රුපියල් දශලක්ෂ 224,492 ක් විය. මේ අතර රුපියල් දශලක්ෂ 10,358 ක්වූ වාණිජ ණයවල නොපියවූ වගකීම 1991 ට වඩා සියයට 14 ක අඩුවීමක් පිලිබිඹු කරමින් මුළු විදේශීය ණයවලින් සියයට 3 ක් විය. 1991 අවසානයේදී වූ සියයට 61 හා සසඳන කල 1992 අවසානයේදී රුපියල් දශලක්ෂ 133,325 ක්වූ ද්විපාර්ශ්වීය ණය සහනදායී කොන්දේසි යටතේ ලැබූ ණය වලින් සියයට 59 කින් සමන්විත විය.

1992 අවසානයේදී රුපියල් දශලක්ෂ 184,886 ක් වූ ව්‍යාපෘති ණය රුපියල් දශලක්ෂ 8,878 ක වූ ශුද්ධ ණය ගැනීම් හා විනිමය අනුපාතිකයේ විචලනය මත ඇතිවූ රුපියල් දශලක්ෂ 9,859 ක අතිරේක වගකීමද පිලිබිඹු කරයි. මේ අතර ව්‍යාපෘති නොවන ණය මත වූ නොපියවූ වගකීම 1991 අවසානයේදී වූ රුපියල් දශලක්ෂ 48,430 සිට රුපියල් දශලක්ෂ 49,956 දක්වා රුපියල් දශලක්ෂ 1,526 කින් වැඩිවිය. විනිමය අනුපාතිකයේ විචලනයන් විදේශ ණයමත ඇතිකල බලපෑම අංක 1.55 සංඛ්‍යා සටහනෙහි දක්වා ඇත.

විදේශීය ණය සංයුතිය

1.55 සංඛ්‍යා සටහන

විනිමය අනුපාතිකයේ විචලනයන් විදේශීය ණය කෙරෙහි ඇතකළ බලපෑම
1988 - 1992 (අ)

රුපියල් දශලක්ෂ

ශීර්ෂය	1988	1989	1990	1991	1992 තාවකාලික
1. දළ ලැබීම්	12,975.3	12,002.8	16,549.6	25,969.1	14,569
2. ආපසු ගෙවීම්	5,197.2	5,675.4	4,845.7	4,881.0	6,585
3. ශුද්ධ ලැබීම්	7,778.1	6,327.4	12,098.9	21,088.0	7,984
4. විනිමය අනුපාතිකයේ විචලනය නිසා වගකීමෙහි ඇති වූ වෙනස	5,438.0	23,258.8	8,486.3	16,608.0	12,289
5. කාලවිච්ඡේදය අවසානයෙහි වගකීම්	125,656.9	156,297.5	176,882.7	214,578.5	234,851

(අ) ලැබුණු දිනය අනුව වටිනාකම සටහන් කිරීමේ ක්‍රමය පදනම් කොට ඇත.

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

1.56 සංඛ්‍යා සටහන

රාජ්‍ය ණය සේවාකරණ ගෙවීම් (1988 - 1992)

රුපියල් දශලක්ෂ

ශීර්ෂය	1988	1989	1990	1991	1992 තාවකාලික
ණය සේවාකරණ ගෙවීම්	22,270	23,890	32,878	39,855	50,027
(i) ණය ආපසු ගෙවීම්	9,680	9,538	12,210	17,782	24,708
(අ) දේශීය (මැදි හා දිගුකාලීන)	4,471	3,796	7,304	12,901	18,123
(ආ) විදේශීය	5,209	5,742	4,906	4,881	6,585
(ii) පොළී ගෙවීම්	12,590	14,352	20,668	22,073	25,319
(අ) දේශීය කෙටිකාලීන	9,694	11,015	16,990	17,960	20,633
	4,198	5,075	9,563	10,410	11,355
මැදි හා දිගුකාලීන	5,496	5,940	7,427	7,550	9,278
(ආ) විදේශීය	2,896	3,337	3,678	4,113	4,686
පොළී ගෙවීම්/වර්තන වියදමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස	27.3	25.2	28.8	26.4	29.1
ණය සේවාකරණ ගෙවීම් / දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස	10.0	9.5	10.2	10.6	11.8

මූලය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

රාජ්‍ය ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

1991 ට වඩා සියයට 26 ක වර්ධනයක් වාර්තාකළ ණය ආපසු ගෙවීම් හා පොළී ගෙවීම් වලින් සමන්විත වූ රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 50,027ක් විය. මේ අනුව 1991 දී සියයට 10.6 හා සසඳන විට රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1992 දී සියයට 11.8 දක්වා වර්ධනය විය. රුපියල් දශලක්ෂ 24,708 ක් වූ ණය ආපසු ගෙවීම්, මුළු ණය සේවාකරණ වගකීමෙන් සියයට 49 ක් වූ අතර, ශේෂය, රුපියල් දශලක්ෂ 25,319 ක් වූ පොලී ගෙවීම් වලින් සමන්විත විය. 1992 දී මැදි හා දිගුකාලීන ණය විශාල ප්‍රමාණයක් කල්පිරීමක් සමග රුපියල් දශලක්ෂ 18,123 ක වූ දේශීය ණය මත මුළු ණය ආපසු ගෙවීම්, 1991 ට වඩා සියයට 40 කින් වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. මේ අතර විදේශ ණය මත එකී ගෙවීම් 1991 දී රුපියල් දශලක්ෂ 4,881 සිට 1992 දී රුපියල් දශලක්ෂ 6,585 දක්වා ඉහළ නැගුණි. ඉහළ පොළී අනුපාතික හා කෙටිකාලීන දේශීය ණය පරිමාව වැඩිවීම පිලිබිඹු කරමින්, රුපියල් දසලක්ෂ 11,355 ක්වූ එකී ණය මත පොළී ගෙවීම් සියයට 9ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. එලෙසම, මැදි හා දිගුකාලීන ණය සඳහා වූ පොලී අනුපාතික ඉහළ මට්ටමක පැවතීම හා එකී ණය ප්‍රමාණය තවදුරටත් ඉහළ යාම හේතුවෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 9,278 ක්වූ පොලී ගෙවීම්, සියයට 23 ක වැඩිවීමක් වාර්තා කළේය. මේ අතර විදේශ ණය සඳහා පොළී ගෙවීම් 1992 දී සියයට 14 කින් වැඩි වී රුපියල් දශලක්ෂ 4,686 ක් බවට පත් විය. රජයේ ණය සේවාකරණ ගෙවීම් පිලිබඳ සංඛ්‍යාත්මක සරාංශයක් අංක 1.56 සටහනෙහි දක්වා ඇත.